

Samuli Santala ja Joonna Viiltola

KRISTITTYNÄ MAAILMASSA

Eettisen pohdinnan materiaalipaketti nuorten aikuisten toimintaan

Opinnäytetyö

CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Lokakuu 2015

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Yksikkö	Aika	Tekijä/tekijät
Humanistinen ja kasvatusala, Ylivieskan yksikkö	Lokakuu 2015	Samuli Santala Joona Viiltola
Koulutusohjelma		
Kansalaistoiminta ja nuorisotyö		
Työn nimi		
KRISTITTYNÄ MAAILMASSA – Eettisen pohdinnan materiaalipaketti nuorten aikuisten toimintaan		
Työn ohjaaja	Sivumäärä	
KT Reetta Leppälä	41 + 3	
Työelämäohjaaja		
Petri Ijäs, nuorisotyönohjaaja, Nastolan seurakunta		
<p>Opinnäytetyömme tarkoituksena oli tuottaa eettisen pohdinnan materiaalipaketti nuorten aikuisten toimintaan. Materiaalipaketti muodostui kuuden eettisen teeman ympärille. Pääpainona kokoontumiskerroissa oli haastaa avoimeen eettiseen pohdintaan ja vuoropuheluun. Toisena tavoitteena oli luoda käyttö valmista materiaalia nuorten aikuisten toimintaan. Sisältöä laatiessa kävimme pohtivaa keskustelua työelämänohjaajamme kanssa materiaalipaketin sisällöstä.</p> <p>Työmme hankkeistajana toimi Nastolan seurakunta. Materiaalipaketin toimivuutta kokeiltiin kolmesti Nastolan ja loppuvuodesta 2014. Materiaalipaketti onnistui meidän toivomallamme tavalla tuoden uutta ja erilaista toimintaa kohderyhmälle. Materiaalipaketti löytyy opinnäytetyömme liiteosiosta. Hoidimme materiaalipaketin suunnittelun ja toteutuksen yhdessä. Opinnäytetyömme teorian on kirjoittanut Samuli ja toiminnan kuvauksen sekä arvioinnin Joona.</p>		
Asiasana		
Arvokeskustelu, etiikka, kristillinen etiikka, nuoret aikuiset, Raamattu, seurakuntatyö, toiminta.		

ABSTRACT

<p>CENTRIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES Humanities and Education, Ylivieska</p>	<p>Date October 2015</p>	<p>Author Samuli Santala Joona Viiltola</p>
<p>Degree programme Civic Activity and Youth Work</p>		
<p>Name of thesis AS A CHRISTIAN IN THE WORLD – Material package for ethical reflection in young adults' activities</p>		
<p>Instructor Ed.D Reetta Leppälä</p>	<p>Pages 41 + 3</p>	
<p>Supervisor Petri Ijäs, youth leader, Nastola parish</p>		
<p>The objective of the thesis was to produce a material package on ethics for young adults' activities. The material was formed around six main themes. The emphasis in the meetings was on challenging the young adults to establish ethical reflection and dialogue. Another goal was to produce ready-to-use material for the parish activities for young adults. The contents of the material package was discussed with the work supervisor.</p> <p>This thesis was commissioned by Nastola parish. The material was tested three times in Nastola and Raahe parishes in the late 2014. The material package brought new and different kinds of activities for the target group and it has been promised to be used in the two parishes. The material is attached as an appendix of this thesis. The material package was planned and implemented by the both of authors of this thesis. The theory of the thesis was written by Samuli and the description of the operation and evaluation was written by Joona.</p>		
<p>Key words Ethics, Christian ethics, young adults, The Bible, parish work, activities, discussion of values</p>		

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 KEHITTÄMISTEHTÄVÄT	3
3 NUORET AIKUISET	5
3.1 Nuoruudesta aikuisuuteen	5
3.2 Kirkko ja nuoret aikuiset	8
3.3 Kirkon toiminta nuorille aikuisille	13
4 KRISTILLINEN ETIIKKA – ONKO SITÄ?	16
5 TOIMINNAN KUVAUS JA ARVIOINTI	20
5.1 Materiaalipaketin suunnittelu ja valmistelu	20
5.2 Yhteenveto toiminnallisen osuuden toteutuksesta sekä toiminnan arviointi	24
5.3 Osallistujien palaute	31
5.4 Työelämänohjaajien palaute	35
6 POHDINTA	37
LÄHTEET	40
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Meidän opinnäytetyömme on eettisen pohdinnan materiaalipaketti nuorten aikuisten toimintaan. Hankkeistajanamme toimii Nastolan seurakunta, mutta työmme on yleisluontoinen, jonka vuoksi sitä voi käyttää missä vain. Työmme sisältää materiaalipaketin, jonka avulla työntekijä tai nuoret aikuiset itse voivat pohtia eettisiä kysymyksiä ja tarkastella mitä Raamatulla on aiheeseen sanottavaa. Olisi tärkeää saada kokemus nuorille aikuisille siitä, että ennen kaikkea heidän oma ajattelunsa on arvokasta, sillä se on heidän oman persoonallisuutensa mahdollisesti tärkein väline (Turunen 1996, 141).

Opinnäytetyömme teemaan meitä kutsui nuorten aikuisten toiminnan vähäisyys, kiinnostus kehittää nuorille aikuisille toimintaa, oma mielenkiintomme eettisiin kysymyksiin ja niiden suhde Raamattuun sekä Docventures-ohjelmasta saamamme vaikutteet. Myös oma kokemuksemme nuorten aikuisten toiminnasta, kun muutimme Ylivieskaan opiskelemaan, oli meistä aika olematon. Toimintaa ei juuri tuntunut olevan ja siitä tiedottaminen oli vähäistä.

Kehittämistehtävämme muodostuivat halusta muokata, kehittää ja monipuolistaa nuorille aikuisille tyypillisesti tarjottavaa toimintaa sekä omasta mielenkiinnostamme eettisiin kysymyksiin. Materiaalipaketin tavoitteena on haastaa nuoria aikuisia pohtimaan ja keskustelemaan meitä jokaista koskevista eettisistä kysymyksistä ja rohkaista avoimeen vuorovaikutukseen ja eriävien mielipiteiden ilmaisuun. Materiaalipaketin toimivuutta kävimme kokeilemassa kolmesti niin Nastolan kuin Raahenkin seurakuntien nuorten aikuisten toiminnassa. Kokeilut ajoituivat loka-, marras- ja joulukuulle 2014.

Toimintaa mainostimme tekemällä julisteen seurakuntien tiloihin, jakamalla julistetta muistuttavia lentolehtisiä nuorten illoissa, joihin nuoret aikuiset Nastolassa ja Raahessa osallistuvat aktiivisesti, sekä mainostamalla tilaisuuksia nuorten aikuisten Facebook-ryhmissä. Mainoksissa pyrkimyksemme oli saattaa tarvittavat tiedot, kuten kokoontumispaikka ja kellonaika, nuoriin aikuisiin vetoavasti.

2 KEHITTÄMISTEHTÄVÄT

Ensimmäisenä kehittämistehtävänäimme oli kehittää materiaalia nuorten aikuisten toiminnan tueksi. Nuorten aikuisten joukolle on suhteellisen vähän toimintaa, heidän ryhmänsä kokoon nähden. Tämäkin kohderyhmä kokee tärkeäksi yhtenäisyyden sekä yhteyden kokemisen ja siihen heillä tulisikin olla mahdollisuus (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 13). Nuorille aikuisille tulisi tarjota ohjelmaa, joka kiinnostaisi ja vastaisi heidän elämäntilanteestaan kumpuaviin kysymyksiin. Samalla tälle joukolle tulisi järjestää toimintaa, jossa he olisivat aktiivisina toimijoina. Kirkon sanoma kyllä kelpaa tälle joukolle, mutta se kuinka toimintaa järjestetään, ei vastaa heidän tarpeisiinsa. (Helenius 2005, 341.)

Nuorten aikuisten toiminta kuuluu useasti nuorisotyön piiriin, mutta jo nuorisotyöllä kuormitetut työntekijät harvoin pystyvät panostamaan nuorten aikuisten toiminnan aloittamiseen tai kehittämiseen (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 66-67). Valmis materiaalipaketti, joka on kohdistettu yleisesti nuoria aikuisia kiinnostaviin asioihin, voisi auttaa seurakunnissa nuorille aikuisille suunnatun toiminnan kehittämisessä sekä antaa mahdollisuuden ryhmän itse pyörittää toimintaa, kirkon ollessa toiminnan mahdollistaja (Helenius 2005, 349).

Toisena kehittämistehtävänä työssämme oli löytää keinoja haastaa nuoria aikuisia eettiseen pohdintaan ja keskusteluun. Nuoret aikuiset ovat laaja joukko, eikä homogeeninen yhtenevä pieni piiri. Tämän vuoksi heillä on hyvin erilaiset lähtökohdat ja valmiudet käsitellä eettisiä kysymyksiä. (Kirkko ja nuoret aikuiset 2015.) Omassa viiteryhmässä on helpompi käsitellä ja jakaa näkemyksiä. Nuorilla aikuisilla onkin huoli maailmasta ja ymmärrys siitä, että vastuu lähimmäisistä sekä luomakunnasta lähtee liikkeelle omista toimista. (Helenius 2005, 343, 350.)

Lähdimme sellaisesta ajatuksesta liikkeelle, että jokaisella tulee olla mahdollisuus ilmaista mielipiteensä niin, ettei hänen näkemystään tyrmätä vaan että siitä voidaan keskustella (Hauta-aho & Tornivaara 2009,52). Halusimme, että ryhmää vetävä henkilö ei ole kysymys- tai vastausautomaatti vaan keskustelua johdatteleva, rajaava sekä mahdollistava henkilö. Työskentelymuodoiksi valitsimme erilaisia pitkälti keskusteluun keskittyviä tehtäviä, jotta jokainen pääsisi sanomaan ja kuulemaan uusia ajatuksia ja jotta materiaalin hankinta ei olisi liian suuri kynnys toiminnalle.

3 NUORET AIKUISET

Nuorina aikuisina kirkkomme sekä valtion hallinto pitää lähtökohtaisesti iältään 18-29-vuotiaita. Määritelmänä tällainen rajausta on kuitenkin ongelmallinen, sillä kyseessä ei ole mikään homogeeninen ryhmä yhtenevine kysymyksineen, vaan siihen kuuluvilla on hyvin erilaisia elämäntilanteita ja näistä kumpuvia kysymyksiä. Määrittelyssä tietynlainen elämänasenne tai maailmankuva olisivat paremmat. Kuitenkaan ei ole mitään kollektiivista kuvaa siitä, mitä nuoret aikuiset ajattelevat ja toivovat. Tyypillisinä piirteinä tälle ryhmälle voidaan kuitenkin pitää itsenäistymisen ja oman identiteetin muodostamisen vaihetta sekä asettumattomuutta. Nuoret aikuiset ovat kirkolle ryhmä, jota nuorisotyö ei enää tavoita. (Kirkko ja nuoret aikuiset 2015, Hauta-aho & Tornivaara 2009, 12, 25.)

Myös nuorten aikuisten käyttäytymistä ohjaa yhä tilannetekijät ja stereotypiat hallitsevat. Heilläkin on tarve kuulua ryhmään sekä rakentaa identiteettiään suhteessa ympäristöönsä ja muihin ihmisiin. Nuoret aikuiset ovat sosiaalisesti sekä yhteisöllisesti erittäin aktiivisia toimijoita, joilla on useita sosiaalisia viitekehyksiä ja verkostoja samanaikaisesti. Osa yhteisöistä voi toimia verkon tai mediankin välityksellä. (Aho & Laine 1997, 31; Hauta-aho & Tornivaara 2009, 13.)

3.1 Nuoruudesta aikuisuuteen

Aikuisuuteen siirtyminen hahmotellaan kolmen kriteerin avulla, jotka ovat vastuunottaminen itsestään, kyky itsenäiseen päätöksentekoon sekä taloudellinen itsenäisyys. Teollistuneissa maissa viime vuosikymmeninä niin taloudelliset kuin sosiaalisetkin muutokset ovat pidentäneet nuorten riippuvuutta vanhemmista. (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen, Ruoppila 2010, 161.) Aikuisuu-

den lykkääminen tai toisin sanoen nuoruuden pitkittäminen on uusi ilmiö, jossa nuoruuden suoma luottoaika on pidennetty (Mikkola 2006 a, 26). Se aika, jolloin ihminen etsii vastauksia elämän peruskysymyksiin, kuten ”mikä on elämän tarkoitus”, on pidentynyt. 30 ikävuotta on pidetty nuoruuden loppumisen ja aikuisuuteen siirtymisen aikana. Silloin on odotettu impulsiivisuuden vähentymistä sekä vastuullisuuden lisääntymistä. Toisena taitekohtana on pidetty 18 vuoden ikää, sillä siihen asti ympäröivä maailma, kuten vanhemmat, ystävät, koulu sekä muut vertaisryhmät ovat antaneet yksilölle tämän arvot. Kotoa irtautumisen myötä alkavat myös arvojen yksilöityminen ja kypsyminen. (Mikkola 2006 a, 27.)

Ikävuosia 18 ja 30 välillä on pidetty myös arvojen kypsymisen aikana. Lykätyn aikuisuuden aikana 30 ikävuotta ei kuitenkaan ole enää mikään maaginen, jossa nuoruus päättyisi ja aikuisuus alkaisi. Tällaiselle aikuisuuden lykkäämiselle lienee monia syitä, mutta merkittävänä selittävänä tekijänä on pidetty sitä, että ihmisen kaikkein intensiivisin ja tuotteliain aika keskitetään työnteolle (Mikkola 2006 a, 28-29). Nuoruuden pitkittyminen on myös tilastollinen asia, joka näkyy opintojen pitkittymisenä, oman paikan hakemisena työelämässä ja siinä, että lapsia saadaan yhä myöhemmin (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 20).

Nuori aikuisuus eroaa niin sanotusta oikeasta aikuisuudesta vakiintumattomuuden ja irrallaan olemisen tilan osalta. Tällaiselle asettumattomuudelle tyypillistä on perheettömyys, opiskelu, arvomaailman sekä perinteiden kyseenalaistus ja vaihtuvat asuinpaikat sekä suhteet. He myös hahmottelevat omaa identiteettiään kartuttamalla tietoa erilaisista avautuvista mahdollisuuksista. Tässä vaiheessa myös päädytään pysyvämpiin ihmissuhteisiin. Harva lokeroituu näihin kaikkiin vaan eri määreet korostuvat eri elämänvaiheissa eri tavoin. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 22; Nurmi ym. 2010, 161.) Nuoret aikuiset ovat myös monitoimijoita, jotka muun muassa ovat kiinnostuneita matkustelusta, ovat liikunnallisia, pitävät

itsensä toteuttamista tärkeänä ja joille luovuus sekä sosiaalinen yhdessä olo on tärkeää (Kumpulainen & Gothoni 2006, 252).

Itseään ei hahmoteta enää osana sukupolvien ketjua ja perinnettä, vaan identiteetti, maailmankatsomus sekä niihin pohjautuvat ratkaisut tehdään itse. Suvun ja perheen vaikutus sekä sosiaalinen paine omiin valintoihin on vähentynyt, kun taas ystävien ja vertaisryhmien merkitys on kasvanut. Valinnoissa keskeisintä onkin uskollisuus sille, mikä itsestä tuntuu merkitykselliseltä ja todelta. Nämä valinnat kohdistuvat myös työuraan, vapaa-ajan viettoon kuin myös syvempiinkin valintoihin ja näiden kaikkien vaihtoehtojen määrä on kasvanut suuresti. Pyrkimyksenä on itsensä näköinen elämä ja onnellisuus eikä valmiisiin elämän malleihin haluta tyytyä. Vain hyvin harva elämänvalinnoista on kuitenkin ehdottoman lopullinen. (Hauta-aho & Tornivaara 24-26, 28.)

Kulutuskulttuurissa kasvaneet nuoret aikuisemme eivät ole itsekkäitä individualisteja, vaan ihmissuhteet ja sosiaalinen kanssakäyminen on heille aikaisempia sukupolvia tärkeämpää (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 33). Nuoria aikuisia voidaan katsoa yhdistävän moninaisuuden hyväksyminen, suvaitsevaisuus sekä kiinnostus erilaisia elämäntyyliä ja -valintoja kohtaan. Empaattisuus on korostuva piirre vuorovaikutustilanteissa ja toisten suodaan menettelevän eritavoin. (Aho & Laine 1997, 31; Hauta-aho & Tornivaara 2009, 25.) Tärkeimpinä asioina elämässä pidetään ystäviä ja perhettä, kuin myös itsensä toteuttamista ja laadukasta vapaa-aikaa. Itsensä toteuttaminen ei kuitenkaan ole vain itsen keskittymistä ja välinpitämättömyyttä muita ihmisiä ja luontoa kohtaan. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 34.)

Elämänrakenne muodostuu asteittain, iän myötä eikä kertarysäyksellä hyppäämällä yhdestä vaiheesta toiseen. Toisten ikävaiheiden aikana muodostetaan elä-

määrakennetta, kun taas toisten vaiheiden aikana on muutoksen eli siirtymän aika. Esimerkkinä tästä on siirtymä nuoruudesta aikuisuuteen, joka tapahtuu yleensä 17 ja 22 ikävuoden välissä. Tuolloin nuoruudelle tyypillinen elämänrakenne väistyy ja aukeaa mahdollisuuksia nuorelle aikuiselle ominaisen elämänrakenteen omaksumiselle. Tätä seuraa varhaisaikuisuuden vaihe, 22 ja 28 ikävuoden välissä, jolloin tehdään elämän suunnan kannalta perusvalintoja sekä rakennetaan aikuisen elämäntapaa. (Nurmi ym. 2010, 164.)

3.2 Kirkko ja nuoret aikuiset

Nuorten aikuisten asemaan alettiin kiinnittää enemmän huomiota vasta 2000-luvun alussa, sillä juuri he ovat suurin joukko, jotka eroavat kirkosta (Halme, Mikkola, Niemelä & Petterson 2006, 6). Kuitenkin samaan aikaan juuri nuoret aikuiset ovat suurin kohderyhmä, joka on laiminlyöty seurakuntien toiminnassa. Tästä todistaa se, että seurakunnat jotka ovat edelläkävijöitä nuorten aikuisten toiminnassa, budjetoivat vain 2,8% koko vuoden budjetista nuorten aikuisten toimintaan, vaikka kohderyhmä kattaa 24% koko seurakunnasta. Nuoret aikuiset ovat kirkon tulevaisuuden kannalta merkittävässä asemassa, sillä juuri he vaikuttavat kirkon sisäiseen elämään ja ulkoiseen sekä yhteiskunnalliseen asemaan lähitulevaisuudessa. (Helenius 2005, 345.) Myös nuorilla aikuisilla on oikeus niin kirkon sanomaan kuin myös seurakuntayhteyteen (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 13).

Tyypillisin kirkosta eroaja on 30-vuotias kaupunkilaismies, joka on korkeasti koulutettu. Kirkosta eroaminen ei ole hetken mielijohde, vaan se on yleensä pidemmän pohdinnan tulos. Yhtenä selittävänä tekijänä pidetään sitä, että korostamme yksilöllisyyttä ja todellisen yksilöllisyyden voi saavuttaa vain olemalla sitoutumatta mihinkään. Kirkko taas nähdään kaiken sitoutuneisuuden symbolina. Toisena

syynä voidaan nähdä vähäinen toiminnan tarjonta nuorille aikuisille ja he ovat tuoneet tämän julki Helsingin kirkolliskokouksessa. Siellä he esittivät huolensa siitä, että missä on nuorten aikuisten toiminta ja muistuttivat samalla, että myös nuoret aikuisetkin haluavat kokea yhteyttä. (Helenius 2005, 340, 349.) Kirkosta eroajista jopa 70% on nuoria aikuisia (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 38).

Asuinalue, yksilö ja yhteisö ovat olleet seurakuntien toiminnan kivijalkoina. Nuoret aikuiset ovat kuitenkin irrallaan jokaisesta näistä osa-alueista. He ovat muuttaneet opiskelujen ja töiden perässä pois lapsuuden kotoaan ja vanhat yhteisöt ovat jääneet useilla taakse. Tässä vaiheessa ei myöskään ole yksilön elämänkaaressa luontevaa kosketuspintaa kirkon toiminnalle. (Halme ym. 2006, 6.) Kristillisyyttä voidaan kuitenkin nähdä tapana toimia omassa elämänpiirissään edistäen näin hyviä asioita, vaikka osallistuminen seurakunnan toimintaan olisikin satunnaista (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 14).

Kallion sekä pääkaupunkiseudun nuorille aikuisille suunnatut kyselyt osoittavat, että uskonto tai usko ei ole heille sen hetkisessä elämässä kärki- tai keskisijoilla puhuttaessa erilaisten asioiden tärkeydestä. Ne ovat pikemminkin kyselyiden pohja-asteilla. Elinkeinoelämän valtuuskunnan arvo- ja asennetutkimus vahvistaa tätä näkemystä, sillä heidän tutkimuksessaan vain 14% suomalaisista ylipäätään pitää suhdetta Jumalaan tärkeänä onnellisen elämän kannalta. (Mikkola 2006 a, 30, 32.) Kirkko opetuksineen mielletään nuorten aikuisten parissa vanhanaikaisena, jähmeänä sekä suvaitsemattomana ja älyllisesti jälkeenyäänäänä (Halme 2006, 352).

Tutkimusten valossa nuoret aikuiset ovat Suomessa muita ikäryhmiä vähemmän uskonnollisia jokaisella perinteisen uskonnollisuuden mittarilla. He ovat passiivisimpia uskonnollisiin tilaisuuksiin osallistujia, rukoilun ja hengellisen kirjallisu-

den sekä muut yksityisen uskonnollisuuden harjoittamisen muodot vähäisempiä, sekä vähemmän perinteisiin uskomuksiin uskovia. (Niemelä 2006, 43.)

Nuoret aikuiset eivät halua lokeroida itseään enää uskonnollisesti niin tiukasti, vaan he haluavat muodostaa identiteettinsä tältä osin avoimemmin. Tämä näkyy heiltä saatujen vastausten perusteella, jossa useampi pitää itseään enemmän kristittyinä kuin luterilaisena. Toisin kuin aiemmat sukupolvet, kirkkoon kuulumista ei pidetä osana suomalaista elämänmuotoa. Nuoret aikuiset eivät pidä kirkkoa tarvittavana uskon vahvistamisessa ja siksi usko ja instituutio halutaankin pitää erillään toisistaan. Vain 11 % alle 25-vuotiaista pitää erittäin tärkeänä ja 21 % melko tärkeänä kirkon asemaa uskon vahvistajana kirkkoon kuulumiseen syynä. (Niemelä 2006, 54-55.)

Nuoret aikuiset voidaankin jakaa neljään ryhmää sen mukaan kuinka he kokevat itsensä henkiseksi ja uskonnolliseksi, jompaankumpaan edellä mainittuun kuuluvana tai ei kumpaankaan kuuluvana. Ensimmäinen ryhmä on uskonnolliset ja henkiset nuoret aikuiset. Tähän ryhmään kuuluu 37 % nuorista aikuisista. Ryhmään kuuluu enemmän naisia kuin miehiä ja he ovat useimmiten yli 30-vuotiaita. Ryhmän jäsenet pitävät uskoa tärkeänä tai melko tärkeänä osana elämänsä uskoen ryhmistä eniten yleisiin yliluonnollisuuksiin kuin perinteisiin kristillisiin uskomuksiin. Tässä joukossa ovat myös aktiivisimmat uskonnonharjoittajat. (Niemelä 2006, 56.)

Toinen ryhmä eli uskonnolliset muttei henkiset nuoret aikuiset ovat pienin ryhmä pitäen sisällään 8 % ikäryhmästä. Institutionaalinen usko on vahvinta juurin tämän joukon sisällä. Tässä ryhmässä on aktiiviset ja melko aktiiviset uskonnonharjoittajia, jotka vakaimmin uskovat kristillisiin uskomuksiin. Tämän ryhmän jäsenet pitävät myös muita useammin vain yhtä uskoa oikeana. (Niemelä 2006, 56-57.)

Henkiset muttei uskonnolliset muodostavat kolmannen ryhmän. He ovat yhtä usein miehiä kuin naisia. Ryhmäläiset ovat useimmiten alle 30-vuotiaita ja suuren osan elämästään pääkaupunkiseudulla asuneita. Kirkosta eronneista 45 % kuuluu tähän ryhmään. Heidän elämässään usko ei yleisesti näyttele suurta roolia. Joka neljännes ryhmäläisistä ei kuulu mihinkään uskonnolliseen yhteisöön. (Niemelä 2006, 57.)

Viimeisen ryhmän muodostaa ei henkiset eikä uskonnolliset vastaajat, joita kaikkein vähiten kiinnostaa uskonnolliset tai henkiset asiat. Ryhmään kuuluu kaksi kertaa enemmän miehiä (29 % kaikista kyselyyn vastanneista) kuin naisia. Passiivisesta uskonnonharjoittamisesta huolimatta heistä 77 % kuuluu uskonnolliseen yhteisöön. (Niemelä 2006, 57.)

Ihmiset mieltävät yhä enemmän itsensä henkiseksi (spiritual) kuin uskonnolliseksi (religious). Hierarkiat ja kaiken tietävät instituutiot käännöttävät ihmisiä pois ja samalla he kääntyvät sisäänpäin etsimään itsestään elämäntarkoitusta. Tällöin ihmiset kokevat saavansa vapaina kasvaa sekä kehittyä yksilöinä toisin kuin osallistumalla kirkon toimintaan, josta oppi pitäisi ottaa vastaan. (Niemelä 2006, 47.) Nuoret aikuiset ovat aikaisempia sukupolvia vähemmän uskonnollisia, mutta vain institutionaalisen uskonnollisuuden osalta. Yksityisen uskonnonharjoittamisen sekä henkilökohtaisen uskon suhteen vastaavaa muutosta ei ole tapahtunut. (Niemelä 2006, 63.) Itsensä kristityksi kokevat nuoret aikuiset ovatkin yhä kriittisemmin ajattelevia sekä korkeammin koulutettuja, eivätkä sitoudu instituutioihin pelkästään perinteen vuoksi vaan haluavat ideologian taustalle (Hyvönen 2006, 102-103). Uskonto ei ole enää niinkään periytyvä kuin aiemmin, vaan kyseessä on etsinnän kautta tehdystä valinnasta sekä pyrkimyksestä muodostaa omat näkemykset ja autenttisuus (Halme 2006, 343; Niemelä & Koivula 2006, 163).

Löyhällä suhteella kirkkoon ei tarvita suuria syitä erota kirkosta. Kirkosta eroamisen taustalla on useimmiten se, että kirkon jäsenyys on menettänyt merkityksensä yksilön elämässä. Kyseessä ei siis ole hetken mielijohde vaan tarkkaan harkittu päätös. Usein myös taloudelliset syyt, aatteellinen protestointi, huono asiakaspalvelukokemus tai yksittäinen kannanotto edesauttaa eropäätöstä. Tärkein syy kirkkoon kuulumiselle nuorten aikuisten keskuudessa on kirkolliset toimitukset. Näistä tärkeimpänä pidetään mahdollisuutta kirkolliseen vihkimiseen ja sen jälkeen saada lapselle kristillinen kaste. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 13, 57, 63; Mikkola 2006 b, 192; Niemelä 2006, 58.)

Toisaalta suurin kirkkoon liittyvä joukko on myös nuoret aikuiset. Kirkon toivotaan olevan osaltaan eettinen tai moraalinen instituutio, joka pitäisi esillä inhimillisyyttä ja humanisuutta. Juuri niin sanotusti yhteiskunnan omanatuntona toimimisella ja yhteiskunnallinen vaikuttamistyö koetaan tärkeiksi nuorten aikuisten joukossa. Kirkkoa myös haastetaan olemaan avoin, elämää tukeva ja Jumalan kohtaamisen mahdollistaja. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 14; Mikkola 2006 b, 223.)

Pääkaupunkiseudun nuoret aikuiset kertoivat, että yleisin uskonnollisen kasvatuksen antaja oli joko äiti tai isoäiti. Vain joka viides kertoi kummin toimineen uskonnollisena kasvattajana. Suhtautuminen uskontokasvatukseen haastateltavilla oli ollut hyvin myönteinen sillä, jokainen kastaisi oman lapsensa ja itse saatua uskonnollista kasvatusta pidettiin osittain riittävänä omalle lapselle. Lasten kasvatukseen ja kulttuuriperinnön välittämiseen kristilliset perusarvot ja opetus nähtiin myönteisenä. Juuri lapsena saatu uskonnollinen kasvatusta jättää hyvin vahvat jäljet ajatusmaailmaan. (Niemelä & Koivula 2006, 165, 167, 176.)

3.3 Kirkon toiminta nuorille aikuisille

Vuonna 2003 tilastojen mukaan nuorten aikuisten ryhmiä on ollut 229, joihin on osallistunut 3246 henkilöä. Periaatteessa tämä ryhmä onkin huomioitu hyvin, mutta käytännössä resurssit ovat kuitenkin pienet, sillä sama työntekijä on mukana myös nuoriso-, rippikoulu- tai aikuistyössä ja papit vielä toimituksissa, sielunhoidossa ja muissa tehtävissä. Parhaimmillaan nuorten aikuisten työhön voitaisiin työajasta käyttää 20 %, mutta usein tämä jää kaukaiseksi tavoitteeksi. Jos kirkko haluaisi ottaa tämän työalan vakavasti, sen pitäisi näkyä selvästi resurssien lisäämisellä. (Petterson 2006, 77, 80.)

Kirkon työntekijät ovat keskimäärin melkein täysin vastakohta nuorille aikuisille arvojen suhteen. Kirkon työntekijät ovat keskimäärin muita perinteisempiä arvoja kunnioittavampia, vastuullisia kuin myös vähemmän muutokseen ja nautintoon pyrkiviä. He ovat tavoilleen sekä tottumuksilleen uskollisia, varovaisia sekä yhteenkuuluvuutta korostavia. Nuoret aikuiset ovat puolestaan melkein täydellinen vastakohta kirkon työntekijöille. He pyrkivät muutokseen ja nautintoon muita enemmän. Sen lisäksi he ovat huolettomampia ja nopeatempoisempia. Nuoret aikuiset eroavatkin muista suomalaisista heikommin kirkkoon sekä sen arvomaailmaan sitoutuneisuuden osalta. (Kumpulainen & Gothoni 2006, 250; Niemelä 2006, 62-63.)

Nuorisotyössä on paljon valmiita metodeja ja toimintatapoja, jotka sopisivat myös varttuneemmille ikäryhmille. Hyvänä esimerkkinä on nuorten aikuisten leiri- ja kurssitoiminta, jos vain resursseja olisi riittävästi. Kuitenkin on erittäin haastavaa muodostaa mitenkään merkittävää toimintaa nuorille aikuisille siinä sivussa, jos tarvitsee huolehtia myös muista vastuualueista. Tätä kohderyhmää kirkko voisi kuitenkin rohkaista omaehtoiseen toimintaan, jossa seurakunta tarjoaa tilat ja re-

sursseja, jolloin työntekijän roolin voisi jättää vain ryhmää tukevaksi. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 67, 87, 91.)

Nopeatempoisiksi monitoimijoiksi kuvaillut nuoret aikuiset eivät ole kirkon toiminnasta tietoisia eikä heillä ole odotuksia kirkkoa kohtaan. Kirkko tuntuu heistä etäiseltä ja sellaiselta, ettei siitä saa otetta. Toimintaan osallistumiselle he edellyttäisivät, että toiminnassa olisi oikea ”fiilis”, yhteisöllisyyttä ja että itse voisivat vaikuttaa toimintaan. Tällaiseksi he eivät kuitenkaan miellä kirkon toimintaa. (Kumpulainen & Gothoni 2006, 252-255, 259-260.)

Kirkossa toivottaisiin olevan tilaa niin kyseenalaistamiselle kuin myös erilaisille tulkinnoille niin että toisia samalla kunnioitettaisiin. Tuomitsemista pelätään eikä omista näkemyksistäkään olla aivan varmoja, sen vuoksi halutaan pysyä etäällä. Samalla koetaan kirkon vastaavan vain hengellisen osa-alueen kysymyksiin ja muut elämän haasteet jäävät vähälle huomiolle. Näin kirkkoon kuulumisesta tuleekin yhä enemmän vain hengellinen kysymys. Vaikka kirkon työtä arvostetaankin monin osin, niin siihen ei haluta kuulua, jos sen sanomaan ei voida samaistua. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 52, 55.)

Nuorten aikuisten toimintaa suunnitellessa ja toteuttaessa tulisi olla yhteistyössä kohderyhmän kanssa. Sen pitäisi olla yhdessä luomista ja rakentamista sekä luonteeltaan satunnaisellekin osallistujalle avointa. Kirkolta toivotaan toimintaa sekä pienryhmiä, joissa voisi käsitellä muun muassa parisuhteeseen liittyvää teemaa. Myös läsnäoloa ihmisten arkeen toivottiin. (Kumpulainen & Gothoni 2006, 262.) Seurakunnan järjestämältä toiminnalta odotetaan ennen kaikkea mahdollisuutta keskustella toisten kanssa erilaisista omaan elämään liittyvistä aiheista (Wathén 2006, 186).

Perustavana lähtökohtana tulee olla sitoutuminen vuorovaikutukseen niin, että nuorten aikuisten elämä ja kristillinen sanoma ovat dialogissa keskenään. Tällaisesta vuorovaikutuksesta syntyy nuorten aikuisten maailmalle kristillisen uskon tulkinta ja sovellus. (Halme 2006, 345.) Hengellisyyden osalta painoarvo nuorten aikuisten parissa asetetaan omille kokemuksille sekä omien tarpeiden tutkiskelulle ja toteuttamiselle (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 40).

Oma paikka kirkostakin voi löytyä mutkattomammin omasta viiteryhmästä, sillä tarve käsitellä ja elää hengellisten asioiden todellisuudessa on tärkeää myös nuorille aikuisille. Se, kuinka näitä asioita elää ja käsittelee voi olla ikäryhmäsidoista, jonka vuoksi omassa viiteryhmässä asioiden käsittely ja kohtaaminen on helpompaa. (Helenius 2005, 343.) Kirkon sanoma varmasti kelpaa, mutta seurakunta ei vastaa niihin tarpeisiin ja kysymyksiin, joita nuorella aikuisella on. Näin ollen päädytään etsimään paikkaa, jossa minua kuunnellaan ja kysymyksiini annetaan vastauksia. (Helenius 2005, 341.) Nuorilla aikuisilla tulee olla myös yhtäläinen mahdollisuus vaikuttaa kirkon päätöksentekoon, resurssien jakoon ja toimintaan, jotta kirkko pysyy osana heidän elämäänsä (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 15).

Nuoria aikuisia kiinnostaa myös erilaiset vapaaehtoistehtävät ja heitä on mukana erilaisissa toiminnoissa. Tätäkin kautta seurakunta voi tulla heille läheisemmäksi ja merkitykselliseksi. Ongelma vapaaehtoistoiminnassa on kuitenkin sitoutuminen. Liiallista säännöllisyyttä voisi ratkoa muun muassa niin sanottu ”tunti kuussa” tai ”päiväksi käyttöön” mallit, joissa sitoutuminen ei vaadi yhtä säännöllistä osallistumista. (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 126, 141.)

4 KRISTILLINEN ETIIKKA – ONKO SITÄ?

Etiikka ja moraali sekoitetaan usein keskenään ja niitä käytetään helposti synonyymeina, mutta useimmiten niiden välillä nähdään kuitenkin ero. Sana etiikka tulee kreikan kielestä sanasta *ethos*, joka tarkoittaa tapaa. Sana moraali tulee puolestaan latinan *mos*, *mores* eli tapa, tavat ja *moralis* eli tapoja koskeva. Moraalilla viitataan käytäntöihin, käyttäytymiseen sekä ihmisten tapoihin, joille ei ole annettu erikseen pohdittuja ja eriteltyjä perusteluja. Etiikka kuvaa sitä teoreettista, pohdiskelevaa sekä analysoivaa otetta puhuttaessa oikean ja väärän kysymyksistä. Etiikkaa harjoitamme silloin, kun pohdimme, miksi meidän tulisi käyttäytyä tai toimia juuri kyseisellä tavalla. (Kuula 2004, 10; Ruokanen 1997, 203.) Etiikka on kristilliseltä lähtökohdalta katsottuna niitä pelisääntöjä, jotka mahdollistavat edes jonkinlaisen siedettävän yhteiselämän synnin turmelemassa maailmassa (Ruokanen 1997, 202-203).

Etiikan tarve nousee arjestamme, sillä ihmisillä on erilaisia arvoja ja ne sisältävät sen minkä elämässä koemme hyväksi ja tavoiteltavaksi. Kun me tavoittelemme niitä asioita, joita pidämme arvokkaina, tulemme samalla törmänneeksi toisiin ihmisiin, joilla on puolestaan samanlaisia ja erilaisia pyrkimyksiä kuin meillä. Tämä synnyttää kilpailu- ja ristiriitatilanteita, joihin tarvitsemme yhteiset pelisäännöt. Näitä arvoja ja eettisiä pelisääntöjä omaksumme niin koulusta, perheeltämme, ystäviltä kuin kulttuuriltammekin. Ympäristö ja elämäkokemukset muokkaavat ihmisessä olevaa sisäistä käsitystä hyvästä ja pahasta sekä oikeasta ja väärästä. Erilaisista lähtökohdista huolimatta meidän tulee voida keskustella järkevästi sekä yleispätevästi etiikan kysymyksistä, sillä eettiset ongelmat koskettavat kuitenkin ihan jokaista ihmistä riippumatta tämän maailmankatsomuksesta. (Ruokanen 1997, 203-204.)

Useat uskonnoista ottavat kantaa siihen, miten ihmisten tulisi elää. Kristillinen kirkko ei ole tässä poikkeus, sillä se ei ole koskaan opettanut vain uskonkysymyksistä, vaan eettinen opetus on aina kuulunut sen julistuksessa. Yhä tänäkin päivänä kirkoltamme odotetaan kannanottoja erilaisiin eettisiin ongelmiin. Kristityt ovat nähneet kutsun eettiseen elämäntapaan Jeesuksen lausumassa rakkauden kaksoiskäskyssä eli etsimään sellaista mikä on hyvää ja oikein. Kristityt katsovatkin seuraavansa eettisessä elämäntavassa Jeesus Nasaretilaisen opetuksia. Olennaista eettisen elämäntavan kannalta on käydä eettistä keskustelua. (Kuula 2004, 9-10.) Kirkkomme ja jokaisen kristityn tehtävänä onkin käydä jatkuvaa yhteiskuntaeettistä kritiikkiä (Ruokanen 1997, 206).

Pohdintaa on herättänyt kysymys siitä, että voidaanko edes puhua Raamatun etiikasta. Raamatusta ei juuri löydy laaja-alaisia analyyssejä kuvailtujen normien perusteista. Raamatussa kuvatuilla toimilla, säännöillä ja kielloilla on perusteluita ja niiden taustalla suurempi kokonaiskuva ihmisestä Jumalan luomassa maailmassa. Samalla myös kristittyjen suhde Raamattuun on jännitteinen, sillä sitä pidetään koko kristikunnassa pyhänä kirjana sekä uskomme perustana, mutta samaan aikaan ei vallitse yksimielisyyttä siitä, kuinka sitä tuli konkreettisesti käyttää. Sama jännite näkyy myös siinä, kuinka kristityt käyttävät Raamattua eettisissä kysymyksissä. Erilaisia kantoja puolustetaan samalla Raamatulla. (Kuula 2004, 10-11.) Raamatun etiikan tulkintaan yleissäännöksi voimme hyvin ottaa rakkauden käskyn, mutta samalla täytyy huomioida sellainen ongelma, että rakkauden käsky on yleinen eikä se kerro kuinka käytännössä tulisi toimia. Tämän vuoksi rakkauden käskyä täydentämään on hyvä ottaa kultainen sääntö. (Kuula 2004, 17.)

Myös kysymys siitä, että onko olemassa erityistä kristillisestä etiikasta, on haastava. Puhuttaessa kristillisestä etiikasta tarkoitamme eettisen ajattelun tapaa sekä ajattelun lopputuloksena saavutettuja normeja. Kysymys on siitä, että tuoko kris-

tillinen usko uusia eettisen toiminnan arviointiperusteita, joita sekulaarisessa etiikassa ei tunne. Eli vaikuttaako kristillinen usko niin, että kristitty toimii eettisen valintatilanteen edessä toisin kuin ei-kristitty. (Kuula 2004, 19.)

Kristillinen perinne on ainakin aina ottanut kantaa eettisiin kysymyksiin sekä velvoittanut jäseniään elämään tietynlaisten moraaliperiaatteiden mukaisesti. Samalla vedotaan luonnollisen moraalilain käsitykseen, jonka puitteissa kristityillä ei olisi erillistä erityistä etiikkaa. Tällaisella ajatuksella ei nähdä kristillisen maailman katsomuksen tuovan mitään uutta ja etiikkaa pidetään itsenäisenä eikä erityistä ilmoitusta tarvitsevana. Siihen kuinka sovellamme moraalilakia käytännössä vaikuttaa niin kulttuuriset kuin myös historialliset olosuhteet. Tämä näkyy muun muassa siinä kuinka määrittelemme lähimmäisen. (Kuula 2004, 20-21.)

Käsitys luonnollisesta moraalilaista tuntuu osoittavan etteivät kristityt ratkaisisi eettisiä kysymyksiä muista poiketen, vaan he ratkaisevat ne samoilla perusteilla kuin kaikki muutkin ihmiset eikä mitään erityisiä kristillisiä moraalinormeja olisi. Tällöin Raamatullakaan ei ole mitään erityisroolia eettisten kysymysten ratkaisussa, sillä Raamattu ei voi korjata, ohittaa saati täydentää yksilön moraalitajun pohjalta tehtyjä päätelmiä. Tällä tavalla yksilön käsitys järkevästä sekä oikeasta määrittää sen mikä Raamatussa on velvoittavaa ja mikä ei. (Kuula 2004, 21.)

Luonnollinen moraalilaki-ajatus sopeutuu myös osaksi ajatusta, joka pitää kristillistä etiikkaa omana osanaan. Tällainen ajatus lähtee siitä, että Jumala loi ihmisen olennoiksi, joka jo luonnostaan oivaltaa yleispätevät moraaliperiaatteet. Jumalan ääni meissä eli omatunto velvoittaa meitä toimimaan oikein ja tästä tulee moraalimme. Raamattuun on kirjoitettu kristillisen etiikan mukaan luonnollinen moraalilaki. Raamattua vasten meidän tulee aika ajoin heijastella omaantuntoamme kirjoitettua Jumalan tahtoa, sillä paadutamme omaantuntoamme ja tällöin Jumalan

ääni meissä heikkenee. Arkielämän valintoihin ja etiikan monimutkaisiin ongelmiin sekä sen sovellutuksiin emme löydä ratkaisuja suoraan Raamatusta. Sitä varten meille on annettu harkintakyky, jonka varassa olemme kykeneviä tekemään tällaisia päätöksiä. (Ruokanen 1997, 204-205.)

Luterilainen etiikka huomioi puolestaan luonnollisen moraalilain ja toteaa, että niin kristitty kuin ei-kristittykin voivat päätyä samaan ratkaisuun siitä mikä on oikein ja mikä väärin. Tämän he molemmat tekevät järkensä ja omantuntonsa avulla, jonka ovat Jumalalta saaneet. Ero tulee tekijöiden motiivissa. Uskon ulkopuolella ihminen noudattaa luonnollista moraalilakia pakon tai sen vuoksi, että hän itse hyötyisi siitä jollain tavoin. Kristitty puolestaan tekee hyvää ilman ulkoista pakkoa ja lähimmäisen edun vuoksi. Kristitylle on tärkeää tehdä oikein sen vuoksi, että se on Jumalan tahto. (Kuula 2004, 22-23.)

Kristilliseksi etiikan voimme nähdä tekevän myös se, että otamme pohdintamme tai keskustelun lähtökohdaksi kristillisen käsityksen maailmasta Jumalan luomana todellisuutena. Tällöin kun kysymme mikä on oikein, tulemme myös kysyneeksi sitä, mikä on Jumalan tahdon mukaista. Kristillistä etiikkaa olisi tässä tapauksessa eettiseen ajatteluun kristillisen maailman- ja elämänkatsomuksen sitouttaminen. Kun kristityt osallistuvat arvokeskusteluun ennen kaikkea kristittyinä ja uskonsa edustajina, niin heidän puheissaan vaikuttimena toimivat erilaiset kristittyjen auktoritatiiviset tekstit ja traditiot. Erityisen merkittäviä nuo tekstit ja traditiot ovat silloin, kun kristityt yhdessä etsivät Jumalan tahdon mukaisia toimintatapoja. (Kuula 2004, 34-35.)

5 TOIMINNAN KUVAUS JA ARVIOINTI

Kristittyinä maailmassa -materiaalipakettia kävimme kokeilemassa kahden seurakunnan nuorten aikuisten toiminnassa. Seurakunnat olivat Raahen seurakunta ja Nastolan seurakunta ja molemmissa kävimme pitämässä kolme kokoontumista. Pidimme molemmissa seurakunnissa kokoontumiset samoista teemoista, jotta saimme tietää miten materiaalipaketti toimisi erilaisissa ryhmissä. Nastolassa kokoontumiset pidettiin 26.10, 30.11 sekä 14.12.2014. Raahessa jouduimme vaihtamaan yhden kokoontumiskerran päivämäärää päällekkäisen ohjelman vuoksi. Lopulliset kokoontumispäivät olivat 6.11, 4.12 sekä 11.12.2014. Tässä luvussa kerromme materiaalipaketin suunnittelusta, toteutuskerroista sekä saamastamme palautteesta. Materiaalipakettia kasatessa olimme yhteydessä työelämänohjaajiemme kanssa tulevien kokoontumisten sisällöstä ja kokonaisuuksista.

5.1 Materiaalipaketin suunnittelu ja valmistelu

Idean opinnäytetyöhömme saimme Docventures-nimisestä televisio-ohjelmasta. Ohjelmassa on joka kerralla jokin teema, johon liittyen katsotaan aina jokin dokumentti ja sen jälkeen juontajat keskustelevat dokumentista ja sen kerran aiheesta asiantuntijoiden kanssa. Samuli esitteli ohjelman minulle ja yhdessä mietimme saisiko siitä jotakin aikaiseksi opinnäytetyöhömme. Meitä kiinnosti tehdä jotakin nuorille aikuisille, sillä heidän kohderyhmälleen ei ole paljoa erilaista toimintaa ja niin aloimme ideoida tv-sarjan pohjalta toimintaa nuorille aikuisille. Samuli esitteli ideamme Nastolan seurakunnan nuorisotyönohjaajalle ja hänen mukaansa tällaiselle toiminnalle olisi tarvetta heidän seurakunnassa. Aloimme suunnitella materiaalipakettia yhdessä Nastolan seurakunnan nuorisotyönohjaajan kanssa. Suunnittelun aloitimme kertaamalla millaista toimintaa heillä on ollut nuorille

aikuisille ja siitä etenimme miettimään kuinka heidän toimintaansa voisi kehittää. Päädyimme tekemään nuorille aikuisille eettiseen pohdintaan nojaavan materiaalipaketin, sillä arvelimme sen olevan nuorten aikuisten maailmaa lähellä ja sitä kautta mielekäästä toimintaa heille. Nuoria aikuisia voidaan katsoa yhdistävän moninaisuuden hyväksyminen, suvaitsevaisuus, kiinnostus erilaisia elämäntyyplejä ja valintoja kohtaan (Hauta-aho & Tornivaara 2009, 25).

Eettisessä pohdinnassa päästään käsittelemään kaikkia näitä aiheita hyvin. Mietimme aluksi materiaalipakettiin viisi aiheetta valmiiksi, jotka esittelimme työelämänohjaajallemme ja aiheet olivat hänen mielestään hyviä. Sovimme hänen kanssaan, että käymme pitämässä kolme kokoontumiskertaa Nastolassa kuukauden välein ja toimitamme heille lopuista kerroista materiaalipaketin, jonka pohjalta joko työntekijä ja tai vapaaehtoinen toimintaan osallistuja voi vetää seuraavat kokoontumiset. Sovimme Raahen nuorten aikuisten toiminnasta vastaavan papin Ville Karppelinin kanssa, että käymme vetämässä heidän seurakunnassa samat kolme kertaa mitkä käymme vetämässä Nastolassa ja toimitamme heille myös loput kerrat materiaalipakettina. Tämä sopi meille erittäin hyvin, sillä pääsimme testaamaan materiaalipakettimme toimivuutta kahdessa eri ympäristössä.

Aloitimme materiaalipakettimme suunnittelun ensimmäisestä kokoontumiskerrasta. Ensimmäisen kokoontumiskerran aihe muodostui meille suhteellisen helposti, sillä kulutuskulttuuri koskettaa jokaista nuorta aikuista ja on meille itsellemme hyvin tärkeä aihe. Pidimme aiheetta myös helpommin lähestyttävän kuin monia muita aiheistamme. Rakensimme ensimmäiseen kokoontumiskertaan aluksi ohjelmarungon, jonka pohjalta päätimme rankentaa muutkin kokoontumiskerrat. Ohjelmarungon rakensimme siten, että kokoontumiskerrat alkavat hartaudella, joka pitää sisällään laulun, vetäjän puheenvuoron ja rukouksen. Hartauden jälkeen esittelimme teeman, jota aloimme käsitellä keskustellen erilaisten tehtävien

avulla. Tämän jälkeen siirryimme keskustelemaan Raamatun kannanotoista kyseiseen teemaan, jonka jälkeen lopetimme kokoontumisen loppuhartauteen.

Ensimmäisellä kokoontumiskerralla alkuhartauden päätteeksi päätimme, että esittelemme itsemme ja kerromme miksi olemme tulleet paikalle ja mitä tulemme tekemään. Alkuhartauden päätteeksi päätimme pitää sekä Raahessa että Nastolassa esittelykierroksen, joka toimii meidän lämmittelyvaiheena. Esittelykierroksessa jokainen paikalle tullut osallistuja saa kertoa oman nimensä, mitä hän tekee eläkkeeseen ja mistä pitää eniten syksyssä. Uudet ryhmät tarvitsevat lämmittelyvaiheen jolloin ryhmän tunnesuhteet, normit sekä jäsenten sosiaaliset roolit muodostuvat. Jos lämmittelyvaiheeseen ei panosteta, ryhmä hakee yleensä itse norminsa sekä roolinsa ja tällöin uhkana on se, että muodostunut normisto ei tue opetusta. (Vuorinen 1995, 33.) Mielestämme eettiset kysymykset ovat niin henkilökohtaisia, että niitä ei voi purkaa avoimesti vieraiden ihmisten kanssa, vaan tutussa ja lämmitellyssä ryhmässä. Tämän vuoksi materiaalipaketimme ei todennäköisesti ole erityisen soveltuva uusille nuorten aikuisten ryhmille, jossa osallistujat eivät ole toimineet aiemmin ryhmänä.

Arvelimme, että alkuhartaudesta on hyvä siirtyä käsiteltävän teeman esittelyyn. Ajatuksena meillä oli teeman esittelyssä se, että aiheemme nousee Raamatun ulkopuolelta esille. Sovimme, että esittelemme jokaisen teeman jollakin konkreettisella tavalla, oli se sitten lehtileike tai videomateriaalia. Halusimme toteuttaa teeman esittelyn näin siksi, että jos jokin ongelma tai eettinen aihe nousee konkreettisesti osallistujiemme elämästä, se kiinnostaa ja motivoi enemmän (Vuorinen 1995, 44). Päätimme suosia keskustelevaa luokkaopetusta, joka pitää sisällään luentojakson, vetäjän kyselyn ja yhteiskeskustelua. Tämä työtapa on parhaimmillaan silloin, kun työskentelyyn on tuotava huomattavan paljon uutta materiaalia ja sen ymmärtäminen, tulkinta sekä soveltaminen vaativat perusteellista käsittelyä. (Vuori-

nen 1995, 81-83.) Toimme kokoontumisiin aina materiaalia jonka pohjalta käynnistimme keskustelua, jotta kaikilla olisi ainakin joltain osin sama kosketus käsiteltävään asiaan ja jotta voisimme rakentaa ohjelmaa suunnitellusti.

Vuorovaikutus ja avoin keskustelu ovat mielestämme tärkeitä asioita eettisiä aiheita käsiteltäessä, joten päätimme tehdä erilaisia tehtäviä avuksi herättämään eettistä keskustelua ja pohdintaa. Suosimme opetuskeskustelua, pienryhmä- sekä pari-työskentelyä, mutta mukana materiaalipaketissa on myös yksilöllistä työskentelyä ja esitelmän pitoa. (Vuorinen 1995, 66.) Halusimme antaa kaikille tilaa osallistua keskusteluun siinä määrin, kuin he itse haluavat tarjoten näin mahdollisuuden jäädä sivustaseuraajaksi, joka saattaa antaa kokoontumisten yhteiskeskusteluissa vain muutaman huomion ja olla aktiivisempi pari- tai ryhmätöissä. Samalla annoimme mahdollisuuden täyttää tyhjää tilaa ja päästä puhumaan paljon sekä tuomaan omia näkemyksiään julki. Kaikkein puheliaimpia rajoitimme sen verran, että tarjosimme tilaa myös kaikkein hiljaisimmille osallistujille, jotta heilläkin olisi mahdollisuus tuoda näkemyksensä tai ajatuksensa yhteiseen keskusteluun.

Päätimme, että kokoontumiskerroissa otetaan Raamattu esille vasta ohjelmarunгон loppupuolella. Kaikki ikään kuin huipentuu siihen mitä Raamattu sanoo käsiteltävään aiheeseen. Päätimme aluksi vaihtaa ajatuksia siitä, mitä osallistujat arvelevat tai tietävät Raamatun sanovan aiheesta. Etsimme valmiiksi raamatunkohtia, jotka käsittelevät aihettamme ja päätimme käydä kohdat aina yhdessä läpi.

Jokaisen kerran ajattelimme päättää loppuhartauteen. Loppuhartauteen päätimme rakentaa laulusta, rukouksesta ja kokoontumiskerran vetäjän puheenvuorosta. Loppuhartaudessa kokoontumiskerran vetäjällä on ikään kuin mahdollisuus jakaa vielä omia ajatuksia käsitelystä aiheesta.

Kävimme keskustelua ja pohdintaa siitä, että minkälainen on kokoontumiskerran vetäjän rooli. Ohjaajan roolin valinta on kuitenkin todella tärkeää oppimistilanteessa. Auktoritatiivisena ohjaaja kutsuu ryhmästä esiin kilttejä ja pelokkaita sekä aggressiivisia taistelijoita. Osallistujia tasavertaisesti lähestyvä houkuttelee yhteistyöhaluisia, toisiaan kunnioittavia ryhmäläisiä. (Vuorinen 1995, 33). Halusimme, että ohjaajan rooli kokoontumiskerroissa on tasavertainen osallistujien kanssa. Jätimme kuitenkin ohjaajalle vastuun keskustelun ohjaamisesta takaisin aiheeseen ja puheenvuorojen jakamisesta tasaisesti. Päätimme, että ohjaajan tehtävä ei ole kuitenkaan tarjoilla valmiita vastauksia osallistujille, vaan pikemminkin kannustaa muita miettimään vastauksia.

Valitsimme istumamuodoksi kokoontumiskertoihimme piirin niin hyvin kuin saimme sen tilanpuolesta muodostettua, joka tukee hyvin keskustelevaa ja osallistavaa toimintaa, sekä edesauttaa vuorovaikutuksen syntymistä (Vuorinen 1995, 67). Puolikaaren vahvuus on siinä, että jokainen osallistuja näkee ja kuulee toisen, sekä istuu tasavertaisella paikalla verrattuna muihin osallistujiin.

Teimme kumpaankin seurakuntaan mainoksen (LIITE 2), joka julkaistiin sen seurakunnan Facebook-ryhmässä ja seurakunnan nuortentilan seinällä. Arvelimme, että mainos saattaisi houkutella lisää kävijöitä kokoontumiskertoihin.

5.2 Yhteenveto toiminnallisen osuuden toteutuksesta sekä toiminnan arviointi

Nastolassa kokoontumiskerrat toteutettiin Alirannassa ja Raahessa kokoonnuttiin seurakunnan kesäkodille. Nastolassa paikka oli hyvä, sillä tila oli sen verran iso, että pääsimme kaikki istumaan kasvotusten piiriin, mutta kuitenkin pystyimme olemaan lähekkäin ja rennosti sohvilla sekä nojatuoleilla. Raahessa seurakunnan kesäkodilla tilat olivat myös hyvät, mahdollistaen samanlaisen istumamuodon.

Aloitimme ensimmäisen kokoontumiskerran kahdestaan palaverilla kahta tuntia ennen kokoontumiskerran alkua. Kertasimme yhdessä kokoontumiskerran sisällön ja vastuunjaot. Mietimme myös valmiiksi, että mitä jätämme pois ohjelmasta, jos aikataulu alkaa venyä liikaa. Laitoimme myös kokoontumispaikan tilat kuntoon ennen kuin osallistujat saapuivat. Asettelimme tuolit ja sohvat valmiiksi puoli-kaaren muotoon, jotta kokoontumiskerran aikaa ei tarvitsisi käyttää siihen.

Valitsimme ensimmäisen kokoontumiskerran alkuhartauden lauluksi, laulun Anna mun etsiä (Nuoren seurakunnan veisukirja 2010), koska se on todennäköisesti suurelle osalle tuttu laulu ja siinä laulussa puhutaan etsimisestä, epävarmuudesta sekä kertamme teemasta kulttuurista mitkä mielestämme sopivat hyvin alkavaan kokoontumiskertaan. Lauoimme sekä Raahessa, että Nastolassa samasta laulukirjasta ja muina kokoontumiskertoina annoimme osallistujien toivoa toivelauluja alku- ja loppuhartauksissa.

Alkuhartauden jälkeen jokaisella kokoontumiskerralla siirryimme teeman esittelyyn. Ensimmäisellä kokoontumiskerralla kerroimme teemamme ja jaoimme jokaiselle Maailman tila -raportin. Raportin lukemisen tueksi olimme kehitelleet kysymyksiä, joilla pääsimme jakamaan ajatuksia luetusta raportista. Saimme kysymyksillä ja raportilla aikaan runsaasti keskustelua. Toisella kokoontumiskerralla hoidimme teeman esittelyn vapaaehtoisten malliesimerkkien kautta. Pyysimme valikoituja osallistujia esittelemään erilaiset tavat suorittaa asepalvelus omien kokemusten kautta. Olimme ottaneet aluksi selvää oliko joku osallistujista suorittanut armeijan, siviilipalveluksen tai oliko joku heistä totaalikieltäytyjä. Tämän jälkeen olimme antaneet heille valmiit kysymykset vastattaviksi, jonka jälkeen he saivat seuraavalla kokoontumiskerralla esitellä meidän antamien apukysymysten kautta oman tapansa suorittaa asepalvelus. Kolmannella kokoontumiskerralla hoidimme teeman esittelyn kollaasilla median otsikoista. Olimme keränneet sek-

suaalisuutta käsitteleviä otsikoita iltapäivälehtien nettisivuilta. Teeman esittely toimi mielestämme hyvin, sillä se herätti paljon hämmennystä osallistujien keskuudessa.

Teeman esittelyn jälkeen siirryimme kokoontumiskerroissamme tehtäviin. Osittain osa tehtävistä oli myös vielä samalla teeman esittelyä ja aika monesti ensimmäinen tehtävä ja teeman esittely olivat samassa kohdassa. Ensimmäisellä kokoontumiskerralla olimme valmistelleet Maailman tila -raportista kysymyksiä johdattelemaan keskustelua ja ne toimivat ensimmäisenä tehtävänä. Toisella kokoontumiskerralla olimme antaneet ensimmäisen tehtävän jo ennen teeman varsinaista esittelyä. Ensimmäisenä tehtävänä silloin oli kirjoittaa omalle paperilapulle kanta siihen, voiko kristitty olla sotilas? Tehtävä oli kaksivaiheinen ja jatkui kokoontumiskerran loppupuolella. Silloin jokainen sai itsekseen miettiä, että onko oma vastaus vaihtunut, muokkaantunut tai vahvistunut kokoontumiskerran jälkeen. Kolmannen kokoontumiskerran ensimmäisenä tehtävänä keskustelimme kollaasista, joka meillä oli toiminut teeman esittelyssä, valmisteltujen kysymyksien avulla. Kysymykset ja kollaasi herättivät runsaasti keskustelua.

Ensimmäisen kokoontumiskerran toisena tehtävänä jaoimme osallistujille WWF:n ylikulutusraportin ja SITRAN artikkelin. Valmisteltujen kysymyksien avulla aloimme avata raporttia ja artikkelia. Toisella kokoontumiskerralla, toisena tehtävänä meillä toimi erilaisten tapojen esittely suorittaa asepalvelus. Osallistujat kuuntelivat esittelyjä silmännähdän tarkkaavaisesti. Tämä tehtävä oli myös teeman esittelyssä, mutta ohjelmarungossamme tehtävänä, sillä ennalta määrättyt kokoontumiskertaan osallistuneet nuoret aikuiset hoitivat esittelyn. Kolmannen kokoontumiskerran toisena tehtävänä toimi ryhmäkeskustelu, jossa osallistujat pääsivät vastailemaan yhdessä ohjaajien esittämiin kysymyksiin. Kysymykset olivat osittain aika henkilökohtaisia, joten vastauksia sai odotella totuttua kauemmin.

Ensimmäisen kokoontumiskerran kolmantena tehtävänä jaoimme osallistujat pareihin ja he saivat kirjoittaa paperille kymmenen asiaa mitkä olivat viimeksi ostaneet. Kummassakin paikassa oli parillinen määrä osallistujia, joten ei tarvinnut tehdä kolmen hengen porukoita. Osalla pareista kesti aika kauan kirjoittaa kymmenen asiaa ja jouduimme lopettamaan työskentelyn ennen kuin kaikki parit olivat keksineet kymmenen asiaa. Tämän jälkeen jaoimme pareille kysymyksiä liittyen heidän kirjoittamiin ostoksiin. Lopuksi purimme jokaisen parin päällimmäiset ajatukset työskentelystä. Työskentely oli mielestämme onnistunut, sillä se herätti todella paljon keskustelua kummassakin toteutuspaikassa.

Toisella kokoontumiskerralla jaoimme luettavaksi ja referoitavaksi kolmantena tehtävänä, uutisen Norjan asevelvollisuuden uudistuksista. Olimme valmistelleet tähänkin tehtävään keskustelua herättäviä kysymyksiä. Saimme aikaiseksi paljon keskustelua uutisesta kummassakin paikassa. Nastolassa keskustelu yritti aina välillä ajautua ohi aiheesta tämän tehtävän aikana. Kolmannen kokoontumiskerran kolmantena tehtävänä keskustelimme yhdessä siitä, että mitä eroa osallistujien mielestä on ihastumisella, rakastumisella ja rakastamisella. Olimme etsineet valmiiksi vastauksen tähän kysymykseen, minkä luimme osallistujien vastauksien jälkeen. Siitä siirryimme pohtimaan jatkokysymyksiä, jotka liittyivät ikäeroihin seurustelussa. Saimme kummassakin paikassa hyvin erilaisia vastauksia osallistujilta. Se oli hyvä asia ainakin siinä mielessä, että osallistujat uskalsivat olla eri mieltä toisten kanssa avoimesti.

Neljännän tehtävän ensimmäisellä kokoontumiskerralla jätimme välistä kummassakin toteutuspaikassa, sillä aikaa oli kulunut niin paljon, että oli pakko jättää jotain pois. Toisella kokoontumiskerralla ehdimme ottaa neljännän tehtävän ja siinä jaoimme osallistujat ryhmiin pohtimaan heille annettuja kysymyksiä. Nastolassa

tehtävä toimi hyvin ja ryhmät olivat saaneet pohdittua paljon asioita heille annettussa ajassa, mutta Raahessa ryhmien vastaukset jäivät hiukan lyhyiksi. Kolmannen kokoontumiskerran neljäntenä tehtävänä jaoimme osallistujat kolmeen ryhmään ja annoimme heille kysymyksiä pohdittaviksi. Kävimme sitten kysymykset yhdessä läpi pohdinnan jälkeen. Kummassakin toteutuspaikassa kysymyksiä oli selvästi mietitty huolella ja saimme aikaiseksi kysymyksistä paljon keskustelua.

Viidentenä tehtävä annoimme osallistujille haasteen ensimmäisellä kokoontumiskerralla. Haastoimme osallistujat luopumaan jostakin tai vähentämään jotakin siten, että se säästäisi luontoa. Sovimme sitten, että viimeisellä kokoontumiskerralla käymme läpi, kuinka haaste on sujunut. Kaikki osallistujat eivät lähteneet haasteeseen mukaan, mutta viimeisellä kokoontumiskerralla löytyi kummassakin toteutuspaikassa myös niitä, jotka olivat luopuneet jostakin tai vähentäneet jotakin. Toisella toteutuskerralla, viidentenä tehtävänä mietimme yhdessä vastauksia sootaan liittyviin kysymyksiin. Nastolassa kävimme tämän osion ehkä vähän liian nopeaa läpi aikataulun venymisen vuoksi, mutta Raahessa käytimme tähän tehtävään sopivasti aikaa ja saimme hyvää keskustelua aikaan. Kolmannessa kokoontumiskerrassa meillä ei ollut viidettä tehtävää.

Kuudes tehtävä meillä oli ainoastaan toisella kokoontumiskerralla. Kuudentena tehtävänä tutkimme tilastoja siitä, kuinka paljon eri valtiot käyttävät rahaa varustaessaan asevoimiaan. Tilastojen tutkimisen jälkeen johdattelimme keskustelua valmistelluilla kysymyksillämme. Asevoimiin käytetyn rahan määrä herätti hämmästyä kummassakin toteutuspaikassa osallistujien keskuudessa.

Tehtävien jälkeen siirryimme Raamatun pariin. Aloitimme osiot Raamatun kanssa joka kerta siten, että kysyimme osallistujilta Raamatun kantaa käsiteltävään aiheeseen. Osallistujat saivat myös kertoa, jos muistivat jotakin raamatunkohtia aiheeseen.

seen liittyen. Jokaiseen aiheeseen liittyen kummassakin toteutuspaikassa löytyi osallistujilta joitain kohtia Raamatusta. Ensimmäisellä kokoontumiskerralla kysyimme myös sitä, että mitkä käskyt liittyvät kulutuskuulttuuriin. Kummassakaan toteutuspaikassa kysymykseen ei osattu vastata.

Ensimmäisellä kokoontumiskerralla jaoin osallistujat noin kolmen hengen ryhmiin ja annoimme jokaiselle ryhmälle Raamatunkohdan. Ryhmien tehtävänä oli miettiä sitä, että miten Raamatunkohta liittyy käsiteltävään aiheeseen ja mitä se kohta sanoo aiheesta. Tämän jälkeen otimme ryhmät takaisin kokoon ja aloimme käydä läpi jokaisen ryhmän mietteitä Raamatunkohdasta. Tämä työskentely toimi mielestämme erittäin hyvin, sillä se herätti kummassakin toteutuspaikassa runsasta keskustelua ja erittäin hyviä oivalluksia. Huonona puolena tästä voisi sanoa sen, että se vei kummassakin paikassa todella paljon aikaa.

Toisen kokoontumiskerran Raamattuosio oli samanlainen, kuin ensimmäisellä kokoontumiskerralla. Nastolassa heräsi toisen kokoontumiskerran Raamatunkohdian tulkinnasta myös eriäviä mielipiteitä, mutta Raahessa niiden tulkinnasta oltiin yhtä mieltä. Mietimme Raahen kokoontumiskerran jälkeen sitä, että eikö kukaan uskaltanut antaa eriävää tulkintaa, vai olivatko kaikki sitten samanlaisen tulkinnan kannalla.

Kolmannen kokoontumiskerran raamattuosio noudatti samaa järjestystä ja tehtävänantoa kuin aiemmissakin kokoontumiskerroissa. Kolmannen kokoontumiskerran Raamatunkohdat olivat haastavimpia siinä mielessä, että ne herättivät eniten keskustelua. Nastolassa saimme monia eri näkökantoja raamatunkohtiin liittyen ja erittäin hyvää keskustelua niistä. Raahessa saimme myös hyvää keskustelua aikaiseksi, mutta siinä ehkä nuorten aikuisten toimintaa vetävä pappi vei liikaa puheenvuoroja.

Päätimme jokaisen kokoontumiskerran loppuhartauteen. Aloitimme loppuhartaudet aina laululla ja siitä etenimme kokoontumiskerran vetäjän puheenvuoroon. Osallistujat jaksoivat kuunnella silminnähdessä hyvin kokoontumiskerran vetäjän puheenvuoroa, vaikka se olikin pelkästään hänen puhetta. Viimeisenä laitoimme kätet ristiin ja hiljennyimme vetäjän valmistamaan rukoukseen.

Kummankin seurakunnan nuorilla aikuisilla oli oma ryhmä Facebookissa, missä he tiedottivat toiminnastaan. Julkaisimme jokaisen kokoontumiskerran jälkeen, sen kerran aiheeseen liittyvän kirjaluetellon heidän Facebook-ryhmissään. Kokosimme kirjaluetteloon kaikki kirjat, joita olimme käyttäneet kokoontumiskerran valmistelussa. Jokainen aiheesta enemmän kiinnostunut osallistuja pystyi sitten hankkimaan sitä kautta lisätietoa aiheesta.

Ensimmäistä kehittämistehtävää ajatellen onnistui materiaalipakettimme hyvin. Osallistujien ja työelämänohjaajien palautteiden mukaankin, materiaalipakettimme oli tervetullutta vaihtelua nuorten aikuisten toimintaan. Kummassakin kohde-seurakunnissamme aiottiin pitää, myös materiaalipaketin loput kerrat. Huonona puolena voisi sanoa, että valmista materiaalia on vain kuudeksi kerraksi. Toinen kehittämistehtävä onnistui myös hyvin. Etikkaan pohjautuvaa keskustelua syntyi kokoontumiskerroilla hyvin ja palautteen mukaan eettinen pohdinta oli lisääntynyt suurimmalla osalla osallistujista.

5.3 Osallistujien palaute

Yhteensä toimintaan osallistui 25 eri kävijää, joista 16 osallistui Nastolassa ja 9 Raahessa. Nastolassa ensimmäisessä kokoontumisessa oli 12 osallistujaa, toisella kerralla myös 12 osallistujaa ja viimeisellä kerralla kahdeksan osallistujaa. Raahessa osallistui ensimmäisellä kerralla kahdeksan henkilöä, toisella kertaa kuusi, kuten myös viimeisellä kerralla. Nastolassa palautetta saatiin kahdeksalta ja Raahessa neljältä henkilöltä. Palautetta saimme siis melkein joka toiselta osallistujalta.

Keräsimme viimeisellä kokoontumiskerralla palautetta osallistujilta palautelomakkeen (LIITE 1) avulla. Palautelomakkeessamme oli yhteensä kymmenen eri kohtaa johon osallistujat saivat vastata. Annoimme mahdollisuuden vastata palautelomakkeen kysymyksiin myös sähköisesti, joten lisäsimme palautelomakkeen kumpienkin seurakuntien nuortenaikuisten Facebook-ryhmään. Tämä mahdollisti sen, että nekin osallistujat, jotka eivät päässeet viimeiseen kokoontumiskertaan, saivat mahdollisuuden antaa meille palautetta. Ohjeistimme vastaajia antamaan rehellistä, monipuolista ja perusteltua palautetta.

Palautelomakkeeseen vastanneista henkilöistä seitsemän osallistui kokoontumisiin kolme kertaa ja viisi heistä osallistui kaksi kertaa. Tästä saadaan keskiarvoksi se, että palautteen antajat osallistuivat keskimäärin 2,6 kertaa kokoontumisiin. Kuukaan heistä ei ollut osallistunut kokoontumisiin vain kerran, vaan jokainen heistä oli ollut ainakin kahdessa kokoontumiskerrassa.

Kahdestatoista vastaajasta kaksi ei ollut osallistunut aikaisemmin kotiseurakuntansa nuorten aikuisten toimintaan, vaan olivat ensimmäistä kertaa mukana meidän vetämässä kokoontumisissa. Kymmenen vastaajaa kahdestatoista taas oli osallistunut aikaisemminkin kotiseurakuntansa nuorten aikuisten toimintaan.

Jokaisen vastaajan mielestä kokoontumisissa oli helppo tuoda julki omia näkemyksiä käsiteltävästä asiasta. Lähes kaikkien vastaajien mielestä ilmapiiri oli myös avoin ja hyväksyvä mielipiteiden jakamiselle. Yhden vastaajan mielestä joidenkin eriävien mielipiteiden ja näkemysten sanominen vaati kuitenkin rohkeutta. Yksi vastaajista toivoi, että jokaiseen käsiteltävään aiheeseen olisi otettu vastausrinki, missä jokainen olisi saanut vastata vuorotellen. Tämä olisi helpottanut hänen mielestä entisestään sitä, että voi tuoda oman mielipiteen julki.

Vastaajista yksitoista koki, että sai uusia ajatuksia tai tietoa meidän käsittelemistä aiheista. Yksi vastaaja taas koki, että ei saanut mitään uutta, mutta sai hyvää kertausta ja muistuttelua aiheesta. Vastaajista yksi kolmasosaa koki, että sai uusia ajatuksia ja tietoa erityisesti asepalvelusta käsittelevästä kerrasta. Yksi vastaaja taas koki, että kulutus kulttuuria käsittelevä kerta antoi hänelle eniten uutta. Yksi vastaajista taas kertoi, että meidän esittämät kysymykset olivat edesauttaneet häntä saamaan uusia ajatuksia pohdinnan kautta. Yksi neljäsosaa vastaajista taas kiiteli siitä, että he saivat Raamatun kautta uutta tietoa käsiteltävistä aiheista.

Vastaajista puolet koki, ettei ole pohtinut eettisiä kysymyksiä kokoontumisten välissä aikaisempaa enempää, kun taas yksi ei osannut kertoa, onko eettisten kysymysten pohtiminen lisääntynyt. Viisi vastaajaa taas koki, että eettisten kysymysten pohtiminen on lisääntynyt.

Järjestämämme toiminta oli jokaisen osallistujan mielestä sellaista, johon he halusivat osallistua tulevaisuudessakin. Vastaajista yksi kertoi, että osallistuu mielellään tulevaisuudessakin toimintaan, jos se on yhtä huolella suunniteltua. Tulevaisuudessa järjestettäviin kokoontumiskertoihin yksi vastaaja toivoi, tiukempia aikamääreitä, ettei toiminta venyisi kovin paljoa yli ilmoitetusta päättymisajasta.

Yksi vastaajista toivoi myös, että vastaavanlaisia kokoontumiskertoja järjestettäisiin useammin.

Raamattu oli esillä kokoontumiskerroissa yhdentoista vastaajan mielestä riittävästi. Yhden vastaajan mielestä Raamattu ei ollut riittävästi esillä kokoontumiskerroissa. Raamattu oli yhden vastaajan mielestä riittävästi esillä, mutta sen lisäämisenkään ei haittaisi häntä. Kaksi vastaajista tykkäsi siitä, että Raamattu oli esillä, mutta se ei ollut ainoa materiaalin lähde kokoontumiskerroissa. He pitivät siitä, että asioita pohjustettiin Raamatun ulkopuolelta. Yksi vastaajista piti erityisen tärkeänä sitä, että kokoontumiskerroissa tutkittiin Jumalan tahtoa Raamatun näkökulmasta.

Vetäjät osallistuivat sopivasti keskusteluun ja johdattivat aihetta eteenpäin yhdentoista vastaajan mielestä. Vastaajista yksi oli sitä mieltä, että vetäjät olisivat voineet hieman enemmän kontrolloida keskustelua, jotta se ei harhautuisi aiheesta. Kolmen vastaajan mielestä erityisesti vetäjien esittämät kysymykset johdattivat hyvin aihetta eteenpäin. Vastaajista kaksi piti hyvänä asiana sitä, että vetäjät kertoivat myös omia näkemyksiään aiheesta. Yhden vastaajan mielestä vetäjät osallistuivat sopivasti keskusteluun, mutta toinen heistä oli hänen mielestään enemmän äänessä. Yhden vastaajan mielestä vetäjien osallistuminen oli siksi sopivaa, että he toivat omia näkemyksiään esille, varastamatta show'ta. Yhden vastaajan mielestä vetäjät osallistuivat sopivasti, sillä aiheesta ei poikettu kokoontumiskertojen aikana.

Kokoontumiskerrat olivat sopivan mittaisia puolien vastaajien mielestä. Yhden vastaajan mielestä ne olivat hieman liian pitkiä, ellei pidä taukoa välissä. Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että kerrat olivat hyvän mittaisia yleisesti, mutta ne välillä venyivät liikaa. Häntä itseä se ei haitannut, mutta hän oli huolissaan niiden puo-

lesta, jotka halusivat olla kokoontumiskerran loppuun saakka, mutta olivat sopineet menoa siihen hetkeen, kun kokoontumisen piti loppua ja he joutuivat venymisen vuoksi lähtemään. Ensimmäinen kokoontumiskerta oli yhden vastaajan mielestä liian pitkiä. Hän piti kuitenkin hyvänä, että asiat käytiin läpi rauhassa, eikä niiden kanssa kiirehditty, vaikka kokoontumiskerta venyikin liian pitkäksi. Vastaajista kaksi oli sitä mieltä, että kokoontumiskerrat olisivat voineet olla pitempiäkin.

Palautelomakkeen viimeisessä kohdassa vastaajat saivat kertoa, mikä heidän mielestään oli hyvää ja mikä oli huonoa kokoontumiskerroissa. Vastaajista yksi piti erityisen hyvänä kokoontumiskerroissa sitä, että aiheet olivat hänen mielestään mielenkiintoisia. Kolme vastaajaa oli sitä mieltä, että kokoontumiskerroissa oli erityisen hyvää se, että ne olivat hyvin valmisteltuja. Yksi vastaaja piti kokoontumiskertojen alustuksia hyvänä juttuja. Kaksi vastaajaa oli sitä mieltä, että kerroissa oli selkeä kokonaisuus ja se oli heidän mielestään hyvää. Vastaajista kaksi piti ilmapiiiriä hyvänä kokoontumiskerroissa.

Kokoontumiskertojen aiheet olivat kahden vastaajan mielestä hyviä. Yksi vastaajista nosti asepalvelusta käsittelevän kokoontumiskerran hyväksi asiaksi. Kaksi vastaajaa oli erityisen tyytyväisiä Raamatun käsittelyyn kokoontumiskerroilla. Yksi vastaajista nosti esille hyvänä asiana ohjaajien esittämät kysymykset. Negatiivisena vastaajista yksi piti sitä, että aiheet olivat liian laajoja ja niitä olisi voinut rajata enemmän. Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että kokoontumiskerroissa olisi voinut pitää tauon, mikä olisi auttanut jaksamaan keskittyä paremmin. Yksi vastaajista toivoi, että kaikki aiheet eivät olisi olleet niin ajankohtaisia. Hän jäi kaipaamaan aihetta, joka ei olisi niin näkyvästi esillä, joka puolella.

Yksi vastaaja toivoi, että papille tai seurakunnan työntekijälle annettaisiin puheenvuoro vasta kokoontumiskertojen loppupuolella, jotta heidän puheenvuorot eivät verottaisi aikaa niin paljon ja passivoisi osallistujia. Yhden osallistujan mielestä kaikki palautteet olisi pitänyt kerätä paperilla, ettei sähköisen palautteen lähettäjän henkilöllisyys selviäisi. Hänen mielestään palautelomakkeessa oli myös liikaa kysymyksiä mihin pystyi vastaamaan joko kyllä tai ei vastauksella.

5.4 Työelämänohjaajien palaute

Raahen ja Nastolan työelämänohjaajat antoivat meille palautetta sekä suullisesti että kirjallisesti. Raahen työelämänohjaaja oli tyytyväinen meidän järjestämään toimintaan ja materiaalipakettiin. Olimme onnistuneet löytämään hänen mukaansa kiinnostavia aiheita ja hyviä tapoja käsitellä niitä. Hän piti erityisesti siitä, että me emme ottaneet liikaa kantaa asioihin, vaan tarjosimme osallistujille välineet muodostaa aiheista omat näkökannat.

Materiaalipakettimme sai Raahen työelämänohjaajalta kiitosta siitä, että sen ohjeet ovat selkeät ja se on helppokäyttöinen. Materiaalipaketin aiheet saivat häneltä kiitosta siitä, että ne ovat ajankohtaisia ja nuorten aikuisten maailmaa lähellä. Kokoontumiskertojen rakenne miellytti häntä myös, sillä kokoontumiskerta eteni johdonmukaisesti hänen mielestään. Erityiskiitosta saimme häneltä siitä, että kokoontumiskerrat olivat huolella suunniteltuja ja niihin oli selvästi käytetty aikaa. Nastolan työelämänohjaaja antoi palautetta siitä, että materiaalipaketti on sopivan kokoinen ja se antaa mahdollisuuksia toteuttaa kokoontumiskertoja monella tavalla. Erityiskiitosta tuli siitä, että materiaalipaketti ei ole liian valmis ja kahlitseva.

Kritiikkiä saimme Raahen työelämänohjaajalta siitä, että kokoontumiskertojen kesto olisi voinut olla lyhyempi. Hänen mielestään isoja aiheita olisi voinut pitää,

vaikka kahdessa osassa. Kuitenkin materiaalipakettimme oli hänen mielestään onnistunut ja sitä voi käyttää tulevaisuudessakin nuorten aikuisten toiminnan tukena. Nastolan työelämänohjaaja piti materiaalipakettia sopivan kokoisena ja kertoi, että sitä voi käyttää hänen mielestään hyvin esimerkiksi kevätkaudella. Aiheet olivat hänen mielestään vaikeita, mutta materiaalipakettiin runsaasti koottu materiaali auttaa vaikeiden aiheiden läpikäymiseen.

6 POHDINTA

Opinnäytetyöllämme halusimme kehittää nuorten aikuisten toimintaa, haastaa heitä eettiseen pohdintaan sekä luoda valmista materiaalia. Meidän työmme idea lähti liikkeelle siitä, että nuorille aikuisille ei ole tarjolla paljoa valmista materiaalia toimintaan. Tästä syystä lähdimme yhdessä Raahen ja Nastolan seurakuntien nuorten aikuisten toiminnasta vastaavien työntekijöiden kanssa kehittämään materiaalipakettiamme. Materiaalipakettimme antaisi valmista materiaalia nuorten aikuisten toimintaan.

Materiaalipakettimme ja meidän vetämät kokoontumiskerrat sekä niistä saatu palaute kertovat onnistumisestamme ensimmäisen kehitystehtävän suhteen. Kokoontumiskerroissa syntyneessä keskustelussa näkyi se, että saimme haastettua nuoria aikuisia eettiseen pohdintaan. Osallistujien palautteesta näkyi myös se, että eettistä pohdintaa on tapahtunut tai se on lisääntynyt myös toiminnan ulkopuolella.

Järjestämämme kokoontumiskerrat toimivat suhteellisen hyvin. Erityisesti keskustelua johdattelevat kysymyksemme toimivat hyvin ja niihin olimme tyytyväisiä, sillä niistä syntyi keskustelua runsaasti. Se toi mukanaan haasteen siitä, että oli vaikeaa pitää keskustelu ja puheenvuorot sopivan mittaisina. Keskusteluosiot venyttivät aikataulua melko paljon ja runsaana esiintyvä keskustelu oli mennä välillä ohi aiheesta. Tässä jäi myös meille kokoontumiskerran vetäjinä parantamisen varaa, jottei aikataulu venyisi niin paljoa.

Teemojen esittelyt olivat myös mielestämme onnistuneita. Olimme tyytyväisiä siihen, että miten teemojen esittelyt aktivoivat osallistuja ryhmää ja useaan kertaan

keskustelua syntyi runsaasti jo teeman esittelyvaiheessa. Olimme myös tyytyväisiä siihen, että löysimme jokaiseen teemaan toimivan esittelytavan.

Ohjelmarunkomme oli kokonaisuudessaan toimiva. Kokoontumiskerrat etenivät loogisesti teeman esittelystä, tehtävien kautta kohti lopetusta Raamatun parissa. Materiaalia kokoontumiskertojen ohjelmarunkoihin oli riittävästi ja siitä saimme myös positiivista palautetta työelämänohjaajiltamme. Etukäteen olisi vain pitänyt miettiä vielä hieman paremmin se, että mitä jätetään pois ohjelmarungosta, jos aikataulu alkaa venyä.

Materiaalipaketti jäi pienemmäksi, mitä aluksi ajattelimme. Alkuperäisenä tarkoituksena meillä oli tehdä kymmenen kokoontumiskerran materiaalipaketti, mutta koimme tämän liian suureksi työmääräksi, joten päätimme laskea kokoontumiskertojen määrän kuuteen. Halusimme tehdä kokoontumiskerroista vielä laajempia ja monipuolisempia, mutta haasteeksi tässä osoittautui erityisesti tekijänoikeudet ja luvat käyttää erilaisia materiaaleja opinnäytetyössämme. Kuuden kokoontumiskerran materiaalipaketti on kuitenkin meistä riittävän kokoinen, sillä siinä on yhden toimintakauden verran, jos toimintaa on kerran kuukaudessa. Myös työelämänohjaajamme olivat tässä samaa mieltä. Olisimme voineet rajata materiaalipaketin kokoontumiskertojen aihetta vielä paremmin ja jakaa joitakin isompia aiheita kahdeksi kokoontumiskerraksi.

Olimme tyytyväisiä ilmapiiriin, joka kokoontumiskerroissamme vallitsi. Keskustelua syntyi hyvin ja omia mielipiteitä uskallettiin jakaa. Puheenvuorot jakautuivat myös suhteellisen tasaisesti, mikä oli mielestämme tärkeää. Avoin ilmapiiri selittyy osin sillä, että kummassakin seurakunnassa nuorten aikuisten ryhmät olivat valmiita ryhmiä, jotka olivat toimineet jo pitkään yhdessä. Totesimme samalla siitä, että materiaalipakettimme ei sovellu kovin hyvin uusille ryhmille, sillä se edel-

lyttää avointa ilmapiiriä, missä omia ajatuksia uskalletaan esittää sekä ryhmän lämmittelyvaihetta.

Kokoontumiskerrat menivät sujuvasti ja nautimme niiden pitämisestä. Osallistujien palautteesta pystyi tulkitsemaan, että kokoontumiskerrat olivat olleet antoisia. Tähän pystymme yhtymään myös kokoontumiskertojen vetäjien roolista. Oli antoisaa kuulla osallistujien ajatuksia käsiteltävistä aiheista, sekä pohtia myös omaa näkökantaa asioihin.

Materiaalipaketin valmistelu vei meiltä todella paljon aikaa, sillä samankaltaista toimintaa ei ollut tullut tietoomme. Ohjelmarunko meillä pysyi samankaltaisena jokaisessa kokoontumiskerrassa, mutta jokaisen aiheen kohdalla täytyi valmistella kerta uudestaan aivan tyhjästä. Opinnäytetyön kirjoitusprosessi vei myös suhteellisen paljon aikaa, sillä se pitää sisällään haastavia aiheita. Kristillinen etiikka on käsitteenä hankala ja sen avaaminen otti oman aikansa. Kuitenkin olemme pääosin tyytyväisiä opinnäytetyöhömmä ja erityisesti valmistuneeseen materiaalipakettiin. Kummassakin kohdeseurakunnassa materiaalipaketti tulee käyttöön ja uskomme sen olevan hyödyllinen myös muiden seurakuntien nuorten aikuisten toimintaan.

LÄHTEET

- Aho, S & Laine, K. 1997. Minä ja muut – Kasvaminen sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Keuruu: Otavan kirjapaino.
- Halme, L. 2006. Nuorten aikuisten haaste kirkolle – Johtopäätöksiä nuorten aikuisten projektista. Teoksessa T.Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko – nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. 2. painos. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 342-356.
- Halme, L. Mikkola, T. Niemelä, K. & Petterson, J. 2006. Johdanto. Teoksessa T.Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko – nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. 2. painos. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 6-11.
- Hauta-aho, H. & Tornivaara, S-M. 2009. *Kirkosta kiinni! Suomen evankelisluterilainen kirkkohallitus ja kirkkopalvelut ry*. Helsinki: Kirjapaja.
- Helenius, T. 2005. Apostolien jalanjäljissä – nuoret aikuiset ja kirkko. Teoksessa T. Paananen & H. Tuominen (toim.) *Nuorisotyön käsikirja*. Helsinki: Kirjapaja OY, 339-351.
- Hyvönen, J. 2006. *Urbanin kristityn nuoren aikuisen spiritualiteetti*. Teoksessa T.Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko – nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. 2. painos. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 84-103.
- Kirkko ja nuoret aikuiset. 2015. Suomen evankelisluterilainen-kirkko. Kirkkopalvelut. WWW-dokumentti. Saatavissa: <http://evl.fi/nuoriaikuinen.nsf/sp2?Open&cid=content34DB5F> Viitattu: 23.08.2015
- Kumpulainen, I & Gothoni, R. 2006. Nuoret nopeatempoiset monitoimijat. Teoksessa T.Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko – nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. 2. painos. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 250-262.
- Kuula, K. 2004. *Hyvä, paha ja synty – Johdatus Raamatun etiikkaan*. Helsinki: Kirjapaja Oy.

- Mikkola, T. 2006 a. Urbaanin nuoren aikuisen arvot. Teoksessa T. Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko - nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. 2. painos. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 23-42.
- Mikkola, T. 2006 b. Jäsenyyden rajalla – Mikä kirkossa vieraannuttaa? Mikä vetoaa? Teoksessa T. Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko - nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. 2. painos. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 192-249.
- Niemelä, K. 2006. Nuorten aikuisten suhde kirkkoon. Teoksessa T. Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko – nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. 2. painos. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 43-65.
- Niemelä, K. & Koivula, A. 2006. Uskonnollinen kasvatus sillanrakentajana. Teoksessa T. Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko – nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. 2. painos. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 163-177.
- Nurmi, J-E. Ahonen, T. Lyytinen, H. Lyytinen, P. Pulkkinen, L. Ruoppila, I. 2010. *Ihmisen psykologinen kehitys*. 4. painos. Helsinki: WSOYpro Oy
- Petterson, J. 2006. Papisto, nuoret aikuiset ja kirkko. Teoksessa T. Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko – nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. 2. painos. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 66-83.
- Ruokanen, M. 1997. *Ydinkohdat – Johdatus kristinuskon ymmärtämiseen*. 4. painos. Juva: WSOY.
- Turunen, K. E. 1996. *Elämänkaari ja kriisit*. Jyväskylä: Gummerrus Kirjapaino Oy
- Vuorinen, I. 1995. *Tuhat tapaa opettaa*. 3. painos. Naantali: Vammalan Kirjapaino Oy.
- Wathén, E. 2006. Edes kerran vuodessa kirkkoon. Teoksessa T. Mikkola, K. Niemelä & J. Petterson (toim.) *Urbaani usko – nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. 2. painos. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 96. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 178-189.

Arviointilomake

Kiitos osallistumisestasi opinnäytetyömme nuorten aikuisten kokoontumisiin. Vielä saat antaa palautteen toteuttamastamme ohjelmasta. Toivomme sinun vastaavan rehellisesti, monipuolisesti ja perustelevaan vastaukseen. Kiitos vastauksistasi!☺

1. Kuinka monta kertaa osallistuit meidän järjestämiin kokoontumisiin?
2. Oletko ennen osallistunut nuorten aikuisten toimintaan?
3. Oliko kokoontumisissa helppo tuoda omia näkemyksiä julki? Oliko ilmapiiri hyväksyvä ja avoin mielipiteiden jakamiselle?
4. Saitko uusia ajatuksia tai tietoa käsittelemistämme aiheista?
5. Oletko pohtinut eettisiä kysymyksiä kokoontumisten välissä enemmän kuin aikaisemmin?
6. Onko järjestämämme ohjelma ollut sellaista mihin haluaisit osallistua tulevaisuudessakin?
7. Onko Raamattu ollut esillä riittävästi kokoontumisissa?
8. Ovatko vetäjät osallistuneet sopivasti keskusteluihin ja johdattaneet aihetta eteenpäin?
9. Olivatko kokoontumiset sopivan mittaisia?
10. Risut ja ruusut toiminnasta sekä muut omat terveiset Höndelle ja Joonalle ☺

KRISTITTYNÄ MAAILMASSA

-

K-18 RYHMÄN EETTISET POHDINNAT

MILLOIN

26.10.2014 kello 12 alkaen.

(seuraavat kokoontumiset 30.11 ja 14.12)

MISSÄ

Alirannassa

Kiertotie 1, Nastola

WE WANT
YOU

KENELLE

TÄNÄ VUONNA 18 TÄYTTÄVÄT JA SITÄ VANHEMMAT

MITÄ

AVOINTA KESKUSTELUA ELÄMÄSTÄ KRISTITTYNÄ

TEEMAT

KRISTITYN ELÄMÄ YMPÄRÖIVÄSSÄ MAAILMASSA.

ENSIMMÄISELLÄ KERRALLA PUHUTAAN KULUTUS-KULTTUURISTA

TOTEUTUS

YHTEISÖPEDAGOGI-OPISKELIJAT HÖNDE JA JOONA YHDESSÄ NASTOLAN SEURAKUNNAN KANSSA.

MITÄ MUKAAN?

ITSESI, AVOIN MIELI, RAAMATTU, JOS LÖYTYY

LISÄTIETOJA

FACEBOOK RYHMÄ: NASTOLAN SEURAKUNNAN K18-RYHMÄ.

VOIT MYÖS KYSELLÄ LISÄTIETOJA PETULTA

KRISTITTYNÄ MAAILMASSA - MATERIAALIPAKETTI

SISÄLLYS

- 1. Käyttäjälle**
- 2. Kulutuskulttuuri**
- 3. Asepalvelus**
- 4. Seksuaalisuus**
- 5. Kaksi lakia**
- 6. Pyhä elämä**
- 7. Elämän tarkoitus**

1. KÄYTTÄJÄLLE

Käyttäjälle

Toteutimme tämän materiaalipaketin osana Centria ammattikorkeakoulun opin-
näytetyötä. Materiaalipaketti on suunnattu nuorten aikuisten toiminnan vetäjälle.
Lähdimme muokkaamaan perinteisiä nuorten aikuisten raamiksia ja päädyimme
tekemään eettistä pohdintaa sisältävän materiaalipaketin. Materiaalipaketissa siir-
simme Raamatun pois huomion keskipisteestä, mutta pidimme kuitenkin Raamat-
tua ja sen antamia näkökulmia tärkeinä.

Suunnittelimme ja teimme yhteensä kuuteen kokoontumiskertaan materiaalit ja
niistä voi jokainen vetäjä pitää oman näköisiä kokoontumiskertoja nuorille aikui-
sille. Materiaalit ovat meidän näköisiamme ja niitä saa vapaasti ottaa ja muokata
omaan käyttöön. Materiaalipaketista voi vapaasti ottaa ja käyttää niitä juttuja, jot-
ka näet tarpeelliseksi ja jättää pois asioita, mitkä eivät toteutuskerran vetäjälle tai
porukalle sovi.

Toivottavasti materiaalipaketistamme on apua nuorten aikuisten kokoontumisker-
tojen suunnitteluun ja toteutukseen. Alla on esitetty ohjeet materiaalipaketin käyt-
töä varten.

Ohjeet

Ohjaajan rooli: On tärkeää, että ohjaaja perehtyy käsiteltävään teemaan huolella
ja laaja-alaisesti, sillä nuorille aikuisille ei välttämättä riitä pintapuolinen tieto asi-
oista. Kohdasta kirjallisuutta löydät aiheeseen liittyvää tietoa.
Kokoontumiskerroissa ohjaaja ei anna valmiita vastauksia vaan herättää ajattele-
maan ja antaa erilaisia näkökulmia käsiteltävään asiaan. Osallistujajoukko voi olla
yksimielinen käsiteltävistä asioista, tällöin suosittelisimme ohjaajan tarjoavan eri-
laisia näkökulmia ja siten kyseenalaistamaan jokaisen omia näkökulmia. Ohjaaja
voi johdatella keskustelua myös jo esitettyjen ajatusten mukanaan tuomien kysy-

mysten avulla. Eli ohjaaja voi esittää omia tarkentavia ja aiheeseen liittyviä kysymyksiä kesken käsiteltävän kohdan.

Kokoontumisen kesto ja muoto: Olemme itse ajatelleet, että kokoontumisten suositeltava kesto olisi kaksi tuntia aiheen käsittelyyn. Ajan jakaisimme siten, että antaisimme tunnin aikaa Raamatun käsittelylle ja tunnin alustukselle ja tehtäville. Jos aikaa on enemmän käytettävissä, panostaisimme sitä alustukselle ja muulle keskustelulle, sillä silloin jokainen voi tuoda enemmän omia mielipiteitään ja kokoontumiskerta on enemmän osallistuja keskeisempää.

Materiaalipaketissa toteutuskerroissa esiintyy seuravanlaiset alaotsikot ja selitämme niiden merkitykset seuraavaksi:

Tarvikelista: Tämä osio kannattaa huomioida aina hyvissä ajoin, sillä tässä osiossa kerromme, mitä tarvikkeita materiaalipaketin kyseinen toteutuskerta vaatii. Se toimii myös muistilistana sille, mitä pitää ottaa mukaan lähtiessäsi toteuttamaan kyseistä kertaa.

Tervetuloa, alkurukous ja laulu: Olemme pyrkineet luomaan jokaiselle kerralle samanlaisen aloituksen ja lopetuksen. Mielestämme tervetulosanat, alkurukous ja laulu on hyvä tapa aloittaa kokoontuminen ja näin ottaa kontakti jokaiseen paikalla olijaan ja viritellä heitä sen kerran teemaan. Alkurukouksia ja lauluja emme valinneet valmiiksi vaan toteutuskerran pitäjä saa ne itse valita parhaaksi katsomallaan tavalla.

Teeman esittely: Teeman esittelyn tarkoituksena on selventää mitä aihetta kokoontumiskerralla käsitellään, sekä johdattaa ajatuksia käsiteltävän aiheen pariin. Joskus teeman esittely saattaa sisältää esimerkiksi lehtiartikkelin ja kokoontumisen kerran vetäjä saa itse päättää, kuinka esittelee kyseisen artikkelin osallistujille. Tähän toimivia tapoja voi olla tulostaminen tai vaikka videotykillä heijastaminen.

Tehtävä 1,2,3...: Olemme keränneet vaihtoehtoisia tehtäviä kokoontumiskerran aiheeseen liittyen. Niistä voit valita käytettävät tehtävät tai käyttää, vaikka kaikkia jos aikaa riittää. Jotkut kokoontumiskerrat sisältävät niin paljon materiaalia ja ovat aiheeltaan niin laajoja, että niiden kaikkien läpikäymiseen voi käyttää useammankin kokoontumiskerran. Tehtäviä voi myös muokata itsesi näköisiksi ja kehittää uusia.

Raamattu: Koska halusimme muokata perinteisiä raamattupiirejä, siirryimme pois Raamattu keskeisestä toiminnasta. Siirsimme raamattuosion kokoontumisten loppuun, koska halusimme osallistujien mieleen jäävän sen, mitä Raamattu teemaan sanoo. Raamatunkohtia voi myös lisätä tai poistaa parhaaksi katsomalla tavalla. Erityisen tärkeää on, että kokoontumiskertojen vetäjä käy itse raamatunkohdat läpi ja pohtii, miksi kyseinen kohta on listassa.

Loppuhartaus ja laulu: Tässä osiossa kokoontumiskerran vetäjällä on hyvä mahdollisuus painottaa kyseiseen teemaan liittyviä keskeisiä asioita hartauden muodossa.

Linkit: Tästä osiosta löydät kokoontumiskerran tarpeelliset linkit esim. Lehtiartikkeli tehtävään x.

Kirjallisuutta: Olemme listanneet jokaiseen kokoontumiskertaan hyödyllisiä kirjoja, joissa käsitellään kyseisen kokoontumisen teemaa.

2. KULUTUSKULTTUURI

Tarvikelista:

- Kyniä
- Erikokoisia papereita valitsemiesi tehtävien perusteella
- Maailman tila -raportti tulostettuna osallistujille
- Raamattuja
- Katekismuksia
- Raamatun kohdat pikkulapuilla
- Laulukirjoja + kitara

Tervetuloa, alkurukous & laulu

Teeman esittely & tehtävä 1 : Tänään meidän teemana on kulutuskulttuuri. Ihmisen suhde luontoon on muuttunut hurjasti raamatun aikoihin verrattuna. Utisisakin on toistuvasti puhetta mm. ilmaston lämpenemisestä ja muista ekologisista katastrofeista. Sen vuoksi on hyvä pohtia suhdettamme luontoon ja sen vaikutusta toisiin ihmisiin. Nyt jaetaan jokaiselle lehtiartikkeli. Lukekaa se rauhassa. **Maailman tila-raportti.**

1. Mitä ajatuksia artikkeli herätti?
2. Mitä kulutuskulttuuri teidän mielestänne on? Kuinka käsitätte sen? (Katso määritelmämme lopusta ja etsi itse lisää).
3. Mitä mieltä olette kulutuskulttuurista? Onko sellaista, onko se hyvä, huono vai jotain muuta? Onko Suomessa ongelma vai vain muualla?

Tehtävä 2: WWF:n ylikulutus raportti & SITRAN artikkeli

- Voit referoida raportista mielestäsi tärkeät asiat ja kertoa myös SITRAN tuloksista. Tästä voitte keskustella:
- Onko kulutuksemme oikeuden mukaista? Kuinka voisimme parantaa tilannetta?

Tehtävä 3: "Työstö"

Jaa ryhmä pareihin, jokainen kirjoittakaa 10 asiaa mitä on viimeiseksi ostanut. (Voit itse päättää saako lista koostua pelkästään ruokaostoksista vai tuleeko sen sisältää jotain muutakin)

Keskustele parin kanssa:

- Oliko jokin ostoksistasi turha?
- Olisiko ollut muuta vaihtoehtoa kuin ostaa uutena (jos kyllä, niin millä kriteereillä?)
- Olisiko ostos voinut olla jotenkin ekologisempi?
- Jos et olisi saanut jotain näistä ostoksista olisiko se vaikuttanut sinun onnellisuuteesi?

Yhteenveto koko ryhmällä: Millainen yleiskuva viimeaikaisista ostoksista, oliko turhaa tai muutettavaa?

Tehtävä 4:

Referoi Timo Vartiaisen roskateosta.

- Millaisia ajatuksia heräsi?
- Mitä roskateos kertoo meistä?
- Kierrätättekö? Pitäisikö kierrättää? Pitäisikö kierrätyksestä tehdä pakollista?

Onko kukaan kuullut Earth Hour:sta? Kerratkaa sen idea. Onko joku osallistunut siihen? Mitä mieltä olette Earth Hour:sta? Onko kertaluontoisesta elektroniikan käyttämättömyydestä mitään hyötyä?

Haasta osallistumaan!

Tehtävä 5:

Haaste: Jokainen miettii mistä voisi luopua tai minkä käyttöä voisi vähentää niin että siinä säästyisi luontoa. Esitä haaste, että jokainen pyrkisi vähentämään tai lopettamaan sen asian minkä äsken mietti. Voitte aloittaa aiheen tiimoilta oman "paaston" ja sopia sen loppuvan viimeiseen kokoontumiskertaanne. Voitte toimia

toisillenne tukiryhmänä ja joka kerta käydä nopean keskustelun siitä, kuinka ”paasto” on sujunut.

Raamattu:

Mitä luulette Raamatun olevan mieltä kulutuskulttuurista? Sen kannalla, sitä vastaan vai jotain siltä väliltä?

Mitä tiedätte tai muistelette Raamatun sanovan aiheeseen? Tuleeko mieleen jokin kohta?

Mitkä käskyt teidän mielestänne tähän teemaan liittyvät & voivat liittyä?

Jaa ryhmä 2-3 hengen porukoihin ja anna jokaiselle ryhmälle Raamatunkohta tai kohtia ja pyydä heitä miettimään, että mitä kohta sanoo kulutuskulttuuriin tai mikä on sen sanoma? Aikaa kohtien käymiseen ryhmillä on 10-15min. Lopuksi käydään läpi mitä ryhmät ovat miettineet.

1.Moos.2:15 Viljele ja varjele

Käskyt 1&7 KATEKISMUS!

Matt.6:25-34 Taivaan linnut ja kedon kukat

Room.12:2 Älkää mukautuko maailmaan

+ Sananl. 30: 7-9, Älä köyhyyttä, älä rikkautta

Jaak. 4:1-3, Kuluttaaksenne kaiken mielihaluissa

Mark.10:17-25 Neulansilmä & rikas taivaaseen,

Matt.6:19-24 Ei kahta herraa

Jaak. 2: 14-17 Usko ilman tekoja kuollut – koskeeko tämä siis meitä?

Loppuhartaus:

-Nurjaluomiskertomus + omaa sanottavaa aiheesta ja asiasta, sekä laulu.

Linkit:

Maailman tila-raportti: <http://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/talous/maailman-tila-raportti-vahemman-on-enemman/>

WWF: <http://wwf.fi/wwf-suomi/viestinta/uutiset-ja-tiedotteet/Maapallon-varat-loppuivat-talta-vuodelta-2278.a>

SITRA: <http://www.sitra.fi/artikkelit/yhden-maapallon-kokoinen-elamantapa>

T.Vartiaisen roskateos:

<http://www.hs.fi/kulttuuri/a1411445996673?jako=fdc746b1831ec00bb9eeabb1d47dc&ref=fb-share>

Earth hour <http://www.earthhour.fi/tietoa/>

Nurja luomiskertomus <http://www.liftari.fi/?sid=19&tid=80>

Mitä kulutuskulttuuri on? <http://www.kepa.fi/uutiset/7600>

Antropologien Robert Welschin ja Luis Vivancon mukaan kulttuurit ovat kaikkien niiden "sosiaalisten prosessien summa, jotka saavat keinotekoisesti eli ihmisen luoman tuntumaan luonnolliselta".

Nykypäivänä tällaisen kulttuurinormin aseman on saanut kuluttaminen - juuri siksi se tuntuu niin itsestään selvältä.

Nykyihminen hakee elämäntarkoitusta, tyydytystä ja hyväksyntää ensisijaisesti tavaroiden ja palveluiden kulutuksen kautta.

Nykyiselle kulutuskulttuurille on ominaista, että suuri kulutus mielletään hyvinvoinnin ja menestyksen merkiksi - siitäkin huolimatta, ettei lisääntyvä kulutus tuo tutkimusten mukaan tietyn rajan ylitettyään enää parempaa elämänlaatua.

Kirjallisuutta:

Jorma Laulaja – Elämän oikea ja väärä 1994

Leino Hassinen – Aikuiskatekismus 1984

Asiasanahakemisto <http://www.ev12.fi/sanasto/index.php/Etusivu>

3. ASEPALVELUS

Huom! Aihe on hyvin laaja ja voit jakaa tai keskittyä siinä sellaisiin asioihin kuin itse näet parhaaksi tai mikä ryhmälle sopii parhaiten. Voit myös pitää aiheeseen liittyvistä asioista useamman kokoontumisen. Voit keskittyä yhdellä kerralla Suomessa vallitsevaan asepalvelus järjestelmään ja toisella kerralla sodan ja väkivallan ongelmiin. Me keskityimme omassa ryhmässämme Suomen järjestelmään sekä sodan syihin. Suosittelemme kuitenkin rajaamaan aihetta enemmän.

Tarvikelista:

- Kysy vapaaehtoisia tai etsi muualta tietoa erilaisista vaihtoehtoista suorittaa asepalvelus (Armeija, aseeton palvelus, siviilipalvelus, totaalikieltäytyminen)
- Pyydä vapaaehtoisia vastaamaan tehtävän 2 kysymyksiin!!!
- Raamattuja
- Katekismuksia
- Laulukirjoja + kitara
- Raamatun kohdat pikkulapuilla jaettavaksi
- Kyniä ja paperia
- Mahdollisesti kartonki & tussi
- SIPRI materiaalia & tilastoja
- Oikeutetun sodan periaatteet

Tervetuloa, alkurukous & laulu

Teeman esittely: Tämän kerran teemana on asepalvelus. Se valikoitui sen vuoksi aiheeksemme, että se on tänä päivänä Suomessa ajankohtainen ja on mietityttänyt

kristittyjä läpi vuosituhansien. Aikojen saatossa kristittyjen asennoituminen on vaihtunut huomattavasti.

Tehtävä 1: Jaa kynä ja pieni paperi jokaiselle osallistujalle. Paperiin kirjoitetaan oma kanta ja perustelu sille, että voiko kristitty olla sotilas. **Huom!** Paperia ei tarvitse näyttää toisille vaan sen on tarkoitus olla jokaista itseään varten ja kokoontumisen lopussa voi sen avulla pohtia onko oma suhtautuminen päivän teemaan muuttunut.

Kokoontumisen lopuksi voi kysyä: Oletteko yhä edelleen samaa mieltä siitä voiko kristitty olla sotilas? Muuttuiko kantasi tai vahveniko se? Tuliko uusia perusteluita?

Tehtävä 2: Esitelkää kokoontumisen aluksi erilaiset tavat suorittaa asepalvelus. Suosittelemme pyytämään vapaaehtoisia kertomaan omista kokemuksistaan armeijassa, siviilipalveluksessa ja totaalikieltäytyjänä mikäli mahdollista. Jos ei ole mahdollista niin pyri esittelemään aiheet tasapuolisesti. Jokaiseen toteutustapaan vastaus aikaa 5-10min. Suosittelemme lyhyitä ja ytimekkäitä.

Kysymykset:

Missä suorittanut palveluksen? Kuinka kauan se kesti? Mitä sait tehdä? Millä mielin menit ja tulit pois? Miksi valitsi sen vaihtoehdon ja valitsisitko tänään toisin? Mistä pidit, mistä et pitänyt?

Tehtävä 3:

-Mitä mieltä olette meidän nykyisestä asevelvollisuus järjestelmästä? Olisiko siinä jotain muutettavaa?

Lukekaa tai referoi Ylen uutinen norjan asevelvollisuuden muutoksista.

-Millaisia ajatuksia Norjan järjestelmä herättää? Mitä mieltä tytöt & naiset, olisiko teistä ok jos teillekin tulisi pakolliseksi asevelvollisuus rauhan aikana? Voisiko

koko ikäpolvelle tulla jokin pakko, jossa vaihtoehtona olisi asepalvelus tai vaihtoehtoinen palvelus?

Tehtävä 4:

Jakautukaa ryhmiin (4-6hlö). Ryhmässä pohtivat molempia kysymyksiä max.10 minuuttia:

-Mitä hyvää meidän nykyisessä järjestelmässä on?

-Mitä huonoa & miten voisi parantaa?

Kootaan ryhmien aikaan saannokset.

Tehtävä 5: Keskustelkaa

-Ovatko sota ja rauha toistensa vastakohtat (huom. positiivinen ja negatiivinen rauha!)

-Mistä sodat johtuvat? (Voit kirjoittaa nämä kaikkien näkyviin vaikka kartongille)

-Kuinka sotia voitaisiin välttää?

-Käykää läpi oikeutetun sodan kriteerit

-Mitä mieltä olette; oikeuttavatko edes nuo kriteerit sotaan? Toteutuvatko nuo kriteerit teistä nykyisin sodissa?

Tehtävä 6: Keskustelkaa & tutustukaa:

-SIPRI eli Stockholm International Peace Research Institute (valtioiden käyttämät rahat asevoimiin)

-Mitä kristittyjen tulisi ajatella tästä? Meneekö rahat oikein vai pitäisikö harkita rahojen uudelleen sijoitusta?

-Voiko asevoimiin käyttää liikaa rahaa?

-Tulisiko valtioiden lisätä tai vähentää armeijoihin käytettyä rahaa?

-Onko oman isänmaan säilyminen itsenäisenä suurin arvo ja arvokkain asia?

Raamattu:

HUOM! Perehdy 5-käskeyn K.Kuulan kirjan kanssa!

-Mitä muistelette Raamatun sanovan aiheeseen? Liittyykö jokin käsky aiheeseen?

-Jaetaan Raamatun kohta tai kaksikin parille, miettivät mitä tämä & nämä kohdat sanoo & sanovat, miten vois ymmärtää. Max.10 :

Menevät lukemaan ja pohtimaan, tulevat takaisin, yksi ryhmä kerrallaan lukee kohtansa ja siitä nousseet ajatukset. Muut saavat kommentoida, mutta koitetaan pitää käynti jouhevana.

- 5 käsky (katekismus)

- Vuorisaarna (5-7) 5:39-41,44 Käännä poski, jos vie ni anna, älä tee vastarintaa, rukoile vihamiesten puolesta

- Room. 13: 1-10 Esivalta jumalasta, ei miekkaa turhaan kannaa

- Matt. 22: 21 keisarille mikä keisarille

- Room. 12:17-18 ei pahaa pahalla, mikäli mahdollista säilyttäkää rauha

- Luuk. 6: 27-36 kultanen sääntö, mitä kiitettävää jos on hyvä hyville

- Matt. 26:52 Miekkaan tarttuu miekkaan hukkuu

- Miik.4:3 & Jes. 2:4 Herra jakaa oikeutta, miekat auroiksi, ei enää harjoitella sotataittoa

- Luuk. 3:14 Sotilaat kysyvät mitä tulee tehdä

- 5. Moos. 24: 5 Jos tullu skidei ni stannaa himas.

- 4. Moos. 26: 1-2 Laskekaa 20v täyttäneet miehet

- 5. Moos. 20: 1-4 Jumala auttaa voittoon suurtakin vastustajaa vastaan

- 5. Moos. 20: 10-14 Ottakaa orjiks tai tappakaa

- Matt. 8: 5-13 Sadanpäämiehen palvelija sairas

Hartaus ja laulu

Linkit:

SIPRI: <http://www.sipri.org/>

<http://www.sadankomitea.fi/rauhanpolittiikkaa/kannanotto/maailman-sotilasmenot-1750-miljardia-dollarua-vuonna-2013>

Yle uutinen norjan asevelvollisuus uudistuksesta:

http://yle.fi/uutiset/norjalaisille_naisille_asevelvollisuus_meilla_on_kaikki_syy_olla_ylpeita/7529967

Asepalvelus teemaan:

<http://www.puolustusvoimat.fi/fi/>

<http://akl-web.fi/>

<http://totaaliblogi.org/>

Kirjallisuutta:

Lennart Koskinen – Mikä on oikein? Etiikan käsikirja. 1993. Sivulta 292.

Oikeutetun sodan kriteerit:

1. Se edistää oikeutettua asiaa esim. itsepuolustusta tai voittoa pahasta
2. Se julistetaan ja sitä johtaa laillinen esivalta
3. Se on viimeinen ulospääsytie kun kaikki rauhanomaiset keinot ovat epäonnistuneet
4. Se tulee ainakin todennäköisesti onnistumaan
5. Se on mittasuhteiltaan järkevä: saavutetaan enemmän hyvää kuin aiheutetaan vahinkoa
6. Se tekee kohteen välillä ja välttää jos mahdollista vahingoittamasta taisteluun osallistumattomia

Lennart Koskinen – Mikä on oikein? Etiikan käsikirja. 1993.

Jorma Laulaja – Elämän oikea ja väärä. 1994.

Leino Hassinen – Aikuiskatekismus. 1984.

Kari Kuula – Hyvä, paha ja synti. 2004.

Miikka Ruokanen – Ydinkohdat. 1990.

Asiasanahakemisto <http://www.ev12.fi/sanasto/index.php/Etusivu>

4. SEKSUAALISUUS

Huom! Seksuaalisuus on aiheena erittäin arka ja henkilökohtainen, joten tämä koontumiskerta vaatii vetäjältä hienotunteisuutta. Rakensimme tämän kerran käsittelemän seksuaalisuuden näkymistä mediassa, Seksuaalisuutta yleistasolla ja eri aikakausia yksilöille ja kiintymyksen eri tasoja. Halutessasi voit rakentaa kerran myös siten, että siinä käsitellään erilaisia seksuaalisia suuntauksia.

Tarvikkeet:

- Raamattuja
- Katekismuksia
- Kollaasi uutisotsikoista, joissa näkyy seksuaalisuus jotenkin.

Alkuhartaus: Laulu ja rukous

Teeman esittely: Seksuaalisuus – koskettaa meitä jokaista ja on aina ajankohtainen aihe. Seksuaaliset asiat ympäröivät meitä ja ovat läsnä meidän jokapäiväisessä elämässä, mutta Raamatussa ei suoranaisesti puhuta seksuaalisuudesta.

Määritellään seksuaalisuus?

Seksuaalisuus on osa Jumalan luomaa ihmisyyttä ja siten hyvää.

Seksuaalisuus on jokaisen ihmisen sisäinen ominaisuus syntymästä lähtien aina kuolemaan saakka. Se liittyy ihmisen fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen minään eikä sitä voi erottaa muusta ihmisenä olemista.

Seksuaalisuus sisältää muun muassa seksuaalisen kehityksen, biologisen sukupuolen, sosiaalisen sukupuoli-identiteetin ja sen mukaisen roolin, seksuaalisen suuntautumisen, eroottisen mielenkiinnon, nautinnon ja intiimiyden sekä suvun jatkamisen.

Seksuaalisuus myös muuttaa ilmenemistään ja tarkoitustaan elämäkokemuksen ja -

tilanteiden mukaan. Käsityksiin seksuaalisuudesta vaikuttavat aika, yhteiskunta, historia, kulttuuri, uskonto ja elämäolosuhteet, joissa kukin elää.

Tehtävä 1: Esitellään kollaasi median otsikoista, joista seksuaalisuus tulee esille.

Millaisen kuvan media luo seksuaalisuudesta?

Näkyykö mediassa 'lihavia', vanhoja, arpisia, köyhiä?

Millaisesta kehon kuvasta tämä kertoo ja luoko se odotuksia tai paineita?

Tekeekö media saman meidän ihmiskäsitykselle & kehonkuvalle, kuin porno seksille?

Tehtävä 2: Keskustelkaa yhdessä

Miten minä näen itseni, miten muut näkevät minut?

Mitkä asiat vaikuttavat itsensä hyväksymiseen?

Onko itsensä helpompi hyväksyä vanhempana?

Minkälaisia vaatimuksia on eri aikakausina asetettu miehen ja naisen ihannevertailolle?

Tehtävä 3: Keskustelkaa yhdessä:

Mitä eroa on ihastumisella, rakastumisella ja rakastamisella?

Tahdoimme tai emme, olemme miehiä ja naisia ja meillä on vetoa toisiamme kohtaan. Kun katseet kohtaavat ja hormonit alkavat hyrrää, ihminen on ihastunut. Ihastumiselle ovat luonteenomaisinta suuret tunteet, itsekkäät piirteet ja pinnallisuus. Ihastuminen on usein nopeasti ohi menevää, siksipä suuren ihastumisen vallassa on vaikeaa sitoutua kovin lujasti. Vähitellen täydellinen kuva toisesta alkaa murentua. Rakkauden kohteessa alkaa näkyä puutteita ja heikkouksia. Jos tunnet edelleen vetoa tähän ihmiseen, ihastuminen alkaa muuttua rakastumiseksi. Rakastuminen on syvällisempää ja pitempikestoisempaa. Rakastumisen seurakusena, jos tunne ja järki saavat kulkea käsi kädessä, ihminen oppii rakasta-

maan. Rakkaus on toisen ihmisen hyväksymistä puutteineen, elämän jakamista, sitoutumista ja kunnioitusta, jossa järki ja tahto ohjaavat tunteita.

Vaikuttaako ikäero seurusteluun?

Onko 10 vuoden ikäero merkityksellisempi jos toinen on 15 ja toinen 25 vuotta?

Entä jos toinen on 25 ja toinen 35 vuotta?

Tai entä jos toinen on 35 ja toinen 45?

Tehtävä 4: Keskustelkaa ryhmässä kysymyksistä.

Tulisiko olla neitsyitä mentäessä naimisiin?

Mitä tarkoittaa toisen välineellistäminen?

Millaisen kuvan media antaa yhden yön suhteista?

Mitä tarkoittaa toisen tunteilla leikkiminen?

Mitkä ovat mielestäsi kestävän ihmissuhteen edellytykset?

Raamattu:

Huom! Suosittelisimme, että ette keskity tässä Raamattu osiossa seksuaaliseen suuntautumiseen liittyviin Raamatun kohtiin jos ette ole käsitelleet seksuaalisia suuntautumista käsitteleviä asioita ennen tätä osiota. Suosittelemme vetäjää kuitenkin perehtymään erilaisiin kannanottoihin seksuaalisia suuntautumisia kohtaan, sillä kirkossa ollaan asiasta montaa mieltä ja tässä osiossa voi nousta keskustelua aiheesta.

Mitä Raamatun kohtia osallistuja tähän teemaan liittyen muistavat?

Jaetaan ryhmäläiset pareihin ja annetaan jokaiselle parille 1-2 Raamatun kohtaa listasta. Parit saavat miettiä, että mitä Raamatun kohta kertoo aiheeseen liittyen. Lopuksi kasataan mietteet.

1.Moos.1:26-27 Luominen mieheksi ja naiseksi +ps139:13-16 Minä olen ihme

1.Moos.16:1-3 Orjattaren makaaminen,

2.Sam.5:13 otti useita sivuvaimoja

Tit.1:6 Srkn paimen yhden naisen mies

Matt. 19:2-12 Jeesusta koetellaan, saako jättää vaimon? Ei muuta kuin haureuden tähden. Kaikille se osa ei sovi

Room.7:1-3 Aviosta toiseen

Sananl. 5.15-20 nainen peurana,

Laul.1. 8:13-14 Molempien suostumus ja nainen aktiivisena

Käsky 6 – älä tee aviorikosta

1.Kor.6:12-13 Kaikki on minulla luvallista, kaikki ei hyväksi

1.Moos.2:18-25 Ei ole hyvä olla yksin, teen kumppani

Room. 1:26-27 Naiset ja miehet vaihtaneet keskeisen sukupuoliyhteyden.

Hartaus: Laulu + Rukous ja omia ajatuksia aiheesta.

Linkit:

Asiasana hakemisto <http://www.ev12.fi/sanasto/index.php/Etusivu>

Sukupuolen määrittäminen ei ole aina helppoa:

<http://suomenkuvalehti.fi/tarinoitatieesta/sukupuolten-biologia-on-monimutkainen-juttu/>

Homous geneettistä?:

<http://www.tekniikkatalous.fi/kemia/yli+400+kaksosparin+tutkimus+osoittaa+mies+ten+homoseksuaalisuus+on+voimakkaasti+perinnollista/a1029632>

Kirjallisuutta:

Jorma Laulaja – Elämän oikea ja väärä. 1994.

Leino Hassinen – Aikuiskatekismus. 1984.

Kari Kuula – Hyvä, paha ja synti. 2004.

Miikka Ruokanen – Ydinkohdat. 1990.

Jukka Hautala – Ilmoitusasiaa : Miten Raamattuun pitäisi suhtautua. 2014.

5. KAKSI LAKIA

Tarvikelista:

- Raamattuja
- Katekismuksia
- Laulukirjoja & kitara

Tervetuloa, alkurukous & laulu

Teeman esittely:

Kristityt ovat aikojen saatossa miettineet useita kertoja kuinka suhtautua esivallaan. Kristityt ovat olleet myös esivallan silmätikkuina historian saatossa. Kuitenkin kristityt ovat melkein poikkeuksetta pyrkineet tulemaan toimeen esivallan kanssa ja elämään muun väestön kanssa sovussa. **Tällä kertaa keskitytään enemmän raamattuun ja kristilliseen perinteeseen.**

Alustus:

Lukekaa yhdessä mtv:n uutinen ja keskustelkaa sen herättämistä ajatuksista.

<http://www.mtv.fi/uutiset/ulkomaat/artikkeli/vainot-ovat-myos-nykypaivaa/2161780>

Miltä tuntuu, että 2000-luvulla ihmisiä vainotaan uskon takia?

Mikä mahdollistaa tällaisen vainoamisen?

Tehtävä 1:

YK:n ihmisoikeusjulistus antaa tähän aiheeseen seuraavaa:

2. artikla. Jokainen on oikeutettu kaikkiin tässä julistuksessa esitettyihin oikeuksiin ja vapauksiin ilman minkäänlaista rotuun, väriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittiseen tai muuhun mielipiteeseen, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, omaisuuteen, syntyperään tai muuhun tekijään perustuvaa erotusta.

18. artikla. Jokaisella ihmisellä on ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus; tämä oikeus sisältää vapauden uskonnon tai vakaumuksen vaihtamiseen sekä uskonnon tai vakaumuksen julistamiseen yksin tai yhdessä toisten kanssa, sekä julkisesti että yksityisesti, opettamalla sekä harjoittamalla hartautta ja uskonnollisia menoja.

Onko jokaisella ihmisellä oikeasti näiden artiklojen oikeudet?

Tehtävä 2:

Pohtikaa yhdessä:

Milloin kristityn usko voi olla ristiriidassa lain ja valtion kanssa?

Kuinka tilanteessa pitää toimia?

Kumpi on tärkeämpi omatunto (usko) vai laki?

Miten usko vaikuttaa omaantuntoon?

Tehtävä 3:

Seuraavaksi siirrymme regimenttiopin kautta kristityt suhteeseen esivaltaa ja maallista lakia kohtaan.

Regimenttioppi on Lutherin hahmottelema Jumalan hallintovaltaa käsittelevä oppi, jossa Jumala hallitsee luomakuntaansa kahdella tavalla:

1. Maailmassa esivallan ja lakien kautta
2. Kirkossa hengellisesti sanansa kautta

Luther korosti väsymättä, että nämä kaksi vanhurskauden lajia, kaksi hallituspiiriä on pidettävä erillään toisistaan. Keskiajalla ne olivat sekoittuneet mm. siten, että maallinen valta oli alistettu hengelliselle. Kahden regimentin erottaminen on tärkeää, koska uskon vanhurskaus ei ole tästä maailmasta.

Raamattu:

Mitä muistelisitte Raamatun sanovan tähän aiheeseen liittyen?

Luetaan yhdessä Danielin kirjan 6 luku ja keskustellaan siinä vallitsevasta tilanteesta ratkaisuihin.

Jaetaan Raamatun kohta tai kaksikin parille, miettivät mitä tämä & nämä kohdat sanoo & sanovat, miten vois ymmärtää. Max.10 :

Menevät lukemaan ja pohtimaan, tulevat takaisin, yksi ryhmä kerrallaan lukee kohtansa ja siitä nousseet ajatukset. Muut saavat kommentoida, mutta koitetaan pitää käynti jouhevana.

Room.13:1-10 Esivalta

4. käsky + katekismus

Ap.t. 5:27-29 Ennemmin toteltava Jumalaa kuin ihmistä.

Matt.22:15-21 Veron maksamisesta keisarille -> Matt.10:28 Älä pelkää sitä joka vie hengen.

Aam.5:7-12, 6:3

Dan.2:20-21

Jes.5:8,23

Jer.6:13

1.Piet.2:13-23

1.Tiit.3:1-3

1.Tim.2:1-2

Hartaus ja laulu**Linkit:**

Uutinen vainoista

<http://www.mtv.fi/uutiset/ulkomaat/artikkeli/vainot-ovat-myos-nykypaivaa/2161780>

Asiasanahakemisto <http://www.ev12.fi/sanasto/index.php/Etusivu>

Kirjallisuutta:

Jorma Laulaja – Elämän oikea ja väärä. 1994.

Leino Hassinen – Aikuiskatekismus. 1984.

Miikka Ruokanen – Ydinkohdat. 1990.

6. PYHÄ ELÄMÄ

Tarvikelista:

- Laulukirjoja
- Raamattuja
- Katekismuksia

Johdattelu:

Kristilliseen ajatteluun kuuluu ajatus elämän pyhydestä. Kuitenkin tämän ajatuksen kanssa toimmme ovat usein ristiriidassa. Tähän teemaan liittyy monta erilaista kysymystä eri aihepiireistä joita ihmiset ovat miettineet yksin ja yhdessä.

Esittely:

Jos keskitytte tämän teeman kohdalla johonkin yksittäiseen eettiseen kysymykseen, kuten abortti tai eutanasia niin suosittelemme etsimään siihen liittyvän mielenkiintoisen uutisen tai muun tekstin. Jos käynte aiheita yleisemmin läpi niin tämä kokoontuminen voi hypätä esittely tekstin yli. Jokaisesta aiheesta voi pitää myös oman kokoontumisen. Emme suosittele keskittymään sodan ongelmiin sen enempää, sillä sille on varattu yksi kokoontuminen (asepalvelus).

Tehtävä 1:

Millaisiin eettisiin ongelmiin käsitys pyhästä elämästä vaikuttaa? Millaisissa tilanteissa joudutaan pohtimaan elämän pyhyttä?

-Abortti, eutanasia, kuolemanrangaistus, sota, itsemurha, eläimet, väkivalta.

Tehtävä 2:

Milloin teidän mielestänne ihmisen elämä alkaa?

-> Alkaako elämä hedelmöitymisestä, jollain tietyllä raskausviikolla vai vasta syn-

tymästä?

Entä milloin voi sanoa ihmisen elämän loppuneen?

-> Kun ihmisen kaikki elintoiminnot ovat loppuneet? Onko aivokuollut kuollut?

Tehtävä3:

Millaiset yhteiskunnalliset toimet sekä lähimmäisen kohtelu voisivat tukea ihmisiä säilyttämään elämän pyhyyttä? Mitkä tilanteet tai asiat johtavat siihen, että ihmiset päätyvät rikkomaan elämän pyhyyttä vastaan?

Raamattu:

Huom! Tähän osioon olemme valikoineet aiheet joissa elämän pyhyys tulee näkyviin. Voitte käydä läpi ne kaikki jos aikaa riittää, tai keskittyä niistä vain joihinkin. Voitte myös jakautua ryhmiin ja yksi ryhmä voi keskittyä aina yhteen aiheeseen.

Abortti:

Raamatussa ei oteta kantaa raskauden keskeyttämiseen. Sen teksteissä kirjoitetaan kunnioittavasti kohdussa sikiävästä ihmiselämästä. Kirkkomme hyväksyy abortin, jos äidin henki on vaarassa tai jos hän on tullut raskaaksi raiskauksen myötä. Ehkäisy menetelmänä aborttia ei hyväksytä.

Ps.139:13-16

5.Käsky

Ps.51:5

Ps.58:4

Ps.127:3

Jer.1:5

Luuk.1:15

2.Moos.1:16-22

Room.13:10

1.Sam.2:6

1.Moos.1:27

Kuolemanrangaistus:

Kuolemanrangaistuksia pyritään kristillisessä keskustelussa usein kumoamaan Jeesuksen toimintaan ja opetukseen vetoamalla. Jeesuksen opettama armahtamisen periaate on kuitenkin tarkoitettu yksittäisille ihmisille, ei yhteiskunnalle. Millaisia ajatuksia tämä herättää?

5.Käsky

Room.13:1-10

1.Sam.2:6

1.Moos.1:27

Joh.8:1-11

2.Moos.21:12-17

Job.14:5

1.Moos.9:6

Eutanasia:

Palliatiivinen hoito tai saattohoito ovat kirkon mielestä eutanasiaa parempia vaihtoehtoja elämän loppuvaiheen kärsimyksiin. Sen tarkoituksena on aktiivinen, elämänlaatua tukevaa kokonaihoitoa, jossa kivun ja oireiden lievitys on oleellista. Tällaista hoitoa annetaan parantumattomasti sairaille ja kuoleville potilaille.

5.Käsky

Room.13:10

Matt. 22:34–40

Job.14:5

Itsemurha:

Raamatussa mainitaan kuusi itsemurhan tehnyttä ihmistä: Abimelek (Tuom. 9:54), Saul (1. Sam. 31:4), Saulin aseenkantaja (1. Sam. 31:4-6), Ahitofel (2. Sam. 17:23), Simri (1. Kun. 16:18) ja Juudas (Matt. 27:5). Raamatun mukaan itsemurha ei mää-
rääh ihmisen pääsyä taivaaseen.

5.Käsky

Room.13:10

Matt. 22:34–40

Job.14:5

Saarn.3:2

Saarn: 7:17

Room.6:23

Hartaus ja laulu**Linkit:**

Asiasanahakemisto <http://www.ev12.fi/sanasto/index.php/Etusivu>

Kirjallisuutta:

Lennart Koskinen – Mikä on oikein? Etiikan käsikirja. 1993.

Jorma Laulaja – Elämän oikea ja väärä. 1994.

Leino Hassinen – Aikuiskatekismus. 1984.

Kari Kuula – Hyvä, paha ja synti. 2004.

Miikka Ruokanen – Ydinkohdat. 1990.

7. ELÄMÄN TARKOITUS

Tarvikelista:

- Raamattuja
- Katekismuksia
- Elämän tarkoitus lainaukset lapuilla

Tervetuloa, alkurukous & laulu

Teeman esittely: Ihmiset ovat aina aikojen saatossa miettineet miksi me olemme täällä ja mikä meidän tarkoituksemme on? Mikä on elämän tarkoitus? Onko elämän tarkoituksella edes mitään merkitystä?

Meistä se kuinka näemme elämän tarkoituksen määrittää suhtautumistamme toisiin ihmisiin ja koko ympäröivään maailmaan. Elämän tarkoitus luo pohjan jolle rakennamme muut arvomme.

Tehtävä 1:

Kurt Vonnegut on kirjoittanut kirjassaan Kissan kehto aiheestamme näin:

"In the beginning, God created the earth, and he looked upon it in his cosmic loneliness. And God said, "Let Us make living creatures out of mud, so the mud can see what We have done."

And God created every living creature that now moveth, and one was man. Mud as man alone could speak. God leaned close to mud as man sat, looked around, and spoke.

"What is the purpose of all this?" he asked politely.

"Everything must have a purpose?" asked God.

"Certainly," said man.

"Then I leave it to you to think of one for all this," said God.

And He went away."

Minkälaisia ajatuksia tämä tarina herätti? Oliko Jumalan teko reilu? Olisiko Hänen pitänyt jäädä auttamaan ihmistä tässä pohdinnassa?

Kaiken maailman viisauksia on sanottu siitä mikä on elämän tarkoitus. Onko teistä tähän kysymykseen tullut vastausta? Onko elämän tarkoitus jo löydetty?

Tehtävä 2: Quotes (Sijaitsevat tämän kerran lopussa, kirjallisuus luettelon jälkeen.) Jaetaan jokaiselle parille lappu, jossa on lainauksia. Parit lukevat lappunsa rauhas-
sa, jonka jälkeen keskustelevat niiden herättämistä ajatuksista ja siitä onko jokin niistä oikeassa tai löytyykö niitä yhdistelemällä kokonaisvaltaisesti tyydyttävä vastaus. Lopuksi keskustellaan vielä ryhmänä mitkä lainauksista olivat mieluisimpia.

Tehtävä 3:

Pohditaan yhdessä tai vaihtoehtoisesti yksin seuraavia kysymyksiä:

1. Voiko elämän tarkoitus ratketa ainoastaan ihmisestä itsestään käsin?
2. Miten käsitys ihmisen alkuperästä vaikuttaa elämän tarkoitukseen?
3. Onko sinun elämälläsi tarkoitus?
4. Miksi Jumala rakastaa sinua?
5. Miten olet kokenut Jumalan rakkautta?
6. Miten voit rakastaa muita ihmisiä?

Tehtävä 4:

Keskustellaan seuraavista asioista parin tai pienryhmän kanssa.

1. Mitä yhteiskunta odottaa meidän elämältämme?
2. Mitä vanhemmat odottavat meidän elämältämme?
3. Mitä kaverit odottavat meidän elämältämme?
4. Mitä sinä odotat elämältäsi?
5. Mitä Jumala odottaa meiltä?

Raamattu:

Lähdemme käsittelemään Raamattua kolmen henkilön kautta. Nämä henkilöt ovat: Paavali, Kuningas Salomon sekä Asaf.

Salomon: Saarn.12:13-14. Salomonin mukaan elämän tarkoitus on kunnioittaa Jumalaa ajatuksillamme, elämällämme ja noudattaa hänen käskyjään, sillä eräänä päivänä seisomme tuomiolla Hänen edessään. Elämämme eräänä tarkoituksena on pelätä Jumalaa ja totella Häntä.

Asaf: Ps.73 Asaf kertoo kadehtineensa jumalattomia, joilla ei näyttänyt olevan huolen häivää ja jotka keräsivät rikkauksia toisten kustannuksella, mutta sitten hän pysähtyi miettimään heidän lopullista kohtaloaan.

Vastakohtana jumalattomien tavoittelulle hän luettelee jakeessa 25 hänelle tärkeitä asioita: taivaassa minulla on Sinut, Sinä olet ainoa turvani maan päällä.

Asafille yhteys Jumalaan oli tärkeämpi kuin mikään muu asia elämässä. Ilman sitä elämällä ei ole mitään todellista tarkoitusta.

Paavali: Apostoli Paavali rehenteli uskonnollisilla saavutuksillaan, mutta kohdattuaan ylösnousseen Kristuksen hän totesi niiden olevan kuin sontakasan verrattuna Jeesuksen Kristuksen tuntemiseen. Fil. 3:9-10 Paavali sanoi, että hän ei halunnut mitään niin paljon kuin tuntea Kristuksen ja kuulua Hänelle. Paavali halusi Kristuksen vanhurskauden ja elää Häneen uskoen, vaikka se merkitsisi kärsimystä ja kuolemaa. Paavalin elämän tarkoitus oli tuntea Kristus ja tulla vanhurskaaksi uskon kautta Kristukseen. Paavali halusi elää Kristuksen yhteydessä, vaikka se toisi kärsimyksiä (2. Tim. 3:12). Paavali katsoi tulevaisuuteen, aikaan, jolloin hän olisi kuolleista ylösnousseitten joukossa.

1.Moos.1:28

Matt.22:36-40

Joh.3:16

Kol.1:16

1.Joh.4:7-16

Room.15:2

Matt.28:19

1.Moos.2:15

Room.12:1

1.Moos.2:18

Käsky 1 + katekismus: Jumalan tunteminen on elämämme tärkein ja perustavin asia

Linkit:

Elämän tarkoitus lainaukset sekä Vonnegutin tarina:

<http://www.goodreads.com/quotes/tag/meaning-of-life>

<http://www.orimattilankirjasto.fi/aki-kaurismaki/esittely>

<http://www.karikuula.com/183>

Kirjallisuus:

Miikka Ruokanen – Ydinkohdat. 1990. (Rakkaus)

Quotes:

*“Life has no meaning. Each of us has meaning and we bring it to life. It is a waste to be asking the question when you are the answer.” — **Joseph Campbell***

*“There is not one big cosmic meaning for all; there is only the meaning we each give to our life, an individual meaning, an individual plot, like an individual novel, a book for each person.” — **Anais Nin**, *The Diary of Anais Nin*, Vol. 1: 1931-1934*

*“Life is problems. Living is solving problems.” — **Raymond E. Feist**, *Silverthorn**

“To be what we are, and to become what we are capable of becoming, is the only end of life.”

— **Robert Louis Stevenson**, *Familiar Studies of Men and Books*

“Life has to be given a meaning because of the obvious fact that it has no meaning.”

— **Henry Miller**

*“I believe that I am not responsible for the meaningfulness or meaninglessness of life, but that I am responsible for what I do with the life I’ve got.” — **Hermann Hesse**, *Verliebt in die verrückte Welt: Betrachtungen, Gedichte, Erzählungen, Briefe**

*“The problem for us is not are our desires satisfied or not. The problem is how do we know what we desire.” — **Slavoj Žižek***

*“The end is not the reward; the path you take, the emotions that course through you as you grasp life - that is the reward.” — **Jamie Magee**, *Embody* (Insight, #2)*

*“The only purpose of our lives consists in waking each other up and being there for each other.” — **Johanna Paungger**, *Moon Time: The Art of Harmony with Nature and Lunar Cycles**

*“The meaning of life is to adventurously discover our gift. The purpose of life is joyfully share our gift with the world.” — **Robert John Cook***

*“To think what is true, to sense what is beautiful and to want what is good, hereby the spirit finds purpose of a life in reason.” — **Johann Gottfried Herde***

*Elämän tarkoitus on hankkia luontoa ja ihmistä kunnioittava henkilökohtainen moraal ja sen jälkeen noudattaa sitä. -**Aki Kaurismäki***